

REŠETO

Leto I.

Ribnica, maj 1980

št. 5

Umrli je človek

Umrli je človek, Tito. Ni ga več, Tita, človeka, heroja, borca, voditelja, Tita, človeka v

najpopolnejšem pomenu besede. Odšel je, potem ko je mesece dolgo bojeval svoj najsrdečši

boj v življenju boj za življenje. Odšel je, potem ko je tudi v tem boju začel zmagovati; dokončno zmagati ni mogel. V tem njegovem boju smo ga mesece dolgo spremljali, bili z njim in ob njem, se bali, upali, trepetali, ne samo mi, pač pa velik del sveta in človeštva.

Umrli je tovariš Tito. Štiri besede, štiri udarci v srce. Josip Broz Tito, revolucionar, vojskovodja in državnik. Tita ni več, ostala pa je njegova misel, ideja, njegovo delo, njegova Jugoslavija. Tita ni več, ostalo je njegovo ime, ostalo je v nas, v naših srcih, v vsej naši preteklosti, sedanjosti, prihodnosti. Umrli je človek, ki smo ga imeli najrajši in ki so ga zaradi njegove človeške veličine morali spoštovati celo sovražniki. Umrli je človek, o katerem je mogoče reči, da je prvi državnik v zgodovini, ki ga je obkrožalo toliko resnične ljudske ljubezni kot doslej še nobenega. Ta ljubezen je izraz resnične sreče, povezane s Titovim imenom, s Titovim delovanjem, s Titovim zgodovinskim preoblikovanjem našega življenja in sveta.

Zastave po vsej domovini so bile v tistem najbolj črnem tednu od 4. do 11. maja 1980 spuščene na pol droga. Črna je prekrila domovino, črna žalosti in bolečine je bila v slehemem od nas, v naših srcih. Tita ni več, za vedno je ugasnil njegov značilni sproščeni glas, nasmeh, ugasnil njegov pogled. Ostalo pa je njegovo delo, zapuščina, ostalo vse, kar smo skupaj z njim in pod njegovim vodstvom ustvarili, izbojevali, dobojevali, ostala je Titova Jugoslavija.

Z vsem svojim delom, ravnanjem in življenjem nas je Tito vedno učil tudi realizma. Predsednik grške vlade maršal Papagos je leta 1953 dejal: „Zelo cenim maršala Tita, saj je velik človek, predvsem pa realist. Biti realist pomeni največjo odliko našega časa.“ In mnogo tega realizma je Tito pustil v nas, usmeril je našo prihodnost v boj

za ohranjanje, čuvanje in razvijanje treh največjih pridobitev naše revolucije — bratstva in e notnosti naših narodov in na rodnosti, samoupravljanja ter neuvrščene zunanje politike. To je dosežek, to je resničnost, je sinonim Jugoslavije, Titove Jugoslavije. In ta, taka Titova Jugoslavija ostaja po Titu, na nas pa je, da jo krepimo še naprej.

Zastave so bile spuščene na pol droga, v srcih bolečina, praznina. Tita ni več. Umrli je človek, državljan sveta. Čutimo, da je umrlo tudi nekaj v nas. V nas pa je ostalo tudi nekaj velikega, neuničljivega, neumrljivega — Titovo ime, Titov lik, Titova misel, ideja, njegovo delo. Ostaja Titova Jugoslavija. Tito je izgorel za revolucijo, za človeka, za človeštvo. To in njegovo delo, misel in ideja je največ, kar lahko ostane po človeku, je največ, kar lahko nekdo da človeštvu, ker s tem da samega sebe. In tak bo ostal v nas Tito tudi v prihodnje, vedno, ker Tito — to smo mi, Tito — to je Jugoslavija.

FRANCE GRIVEC

Delovne ljudi in občane občine Ribnica je presunila. nepojmljiva novica, da draga predsednika Tita ni več, da je dobojeval svoj poslednji boj za življenje. V naših srcih je globoka in brezmejna bolečina, kakor je bila in je še globoka in brezmejna ljubezen do njega, ki nas je desetletja dolgo vodil, učil in usmerjal. Spoznanje, da Tita ni več, njegovo delo pa ostaja, nam vlija sil in moči, nadaljevati njegovo in naše skupno delo, storiti vse, da bo na osnovi njegovega dela ostala Titova Jugoslavija.

To obljublamo njegovemu spomenu, njegovi ideji, obljublamo zvezi komunistov Jugoslavije.

V Ribnici,
5. maja 1980

Delovni ljudje in občani
občine Ribnica

Delegati skupščine občine Ribnica in predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij so se na žalni seji poslovili od pokojnega predsednika republike tovariša TITA ter se mu na skromen način oddolžili za vse, kar je za časa svojega življenja naredil za razvoj jugoslovanske družbenopolitične skupnosti.

Tita ni več – ostaja Titova Jugoslavija

Smrt predsednika Tita, največjega sinu naših narodov, državnika, voditelja, človeka v najpopolnejšem pomenu besede, je kot velika in brezmejna bolečina odjeknila v srcih de-

lovnih ljudi in občanov ribniške občine. Vsakdo od nas je po svoje sprejel in doživel vest o Titovi smrti, prizadetost je bila silna, bolečina nepojmljiva. Pretreseni smo bili ves čas z njim

in ob njem; še bolj kot kdaj prej se je njegovo ime, njegov lik vcepil v našo zavest.

Osrednja žalna svečanost v Ribnici je bila 5. maja ob 13. uri v domu JLA, ko je o osebnosti pokojnega predsednika Tita na seji splošnega zbora govoril sekretar komiteja ZK France Grivec. Žalne seje so bile v teh dneh v vseh delovnih in življenjskih sredinah v občini, v osnovnih organizacijah zveze komunistov, TOZD in krajevnih skupnostih, osnovnih šolah in drugod.

V skupščini občine je bila ves teden odprta žalna knjiga, ki je bila ob koncu tudi v vseh krajevnih skupnostih. Vanjo se

je vpisalo preko 6.000 delovnih ljudi in občanov, mladine, pionirjev in pripadnikov JLA.

Žalovanje v občini je bilo globoko, pristno, izzvenelo je v svečano obljubo vseh nas, da bomo še vztrajneje kot doslej izpolnjevali dogovorjene naloge in nadaljevali Titovo pot. Vlilo nam je novo samozavest in novih moči. S Titom smo bili močni, brez njega in z njim v srcih bomo še močnejši, trdnješi, odločnejši.

Ob smrti predsednika Tita so pionirji osnovne šole Ribnica izdali posebno številko svojega glasila KROŠNJA, iz katere ponatiskujemo nekatere najbolj zanimive zapise.

Bil sem na častni straži ob tovarišu Titu

Popoldne 9. maja je bila v krajevni skupnosti Dolenja vas odprta občinska žalna knjiga, v katero so krajanji s podpisi izpisovali svojo ljubezen in spoštovanje do Tita in bolečino ob njegovi smrti.

V lepo okrašeni pisarni krajevne skupnosti so se ob knjigi in Titovem kipu skozi štiri ure izmenjavale častne straže pionirjev iz podružnične šole. Trije učenci iz 3. razreda (Miran Merhar, Primož Zobec in Sabina Kaplan) so to opisali takole:

Četrtega maja smo izgubili tovariša Tita. Sledili so dnevi velike žalosti. V petek popoldne je tudi v Dolenjo vas prišla knjiga žalosti, pionirji pa smo imeli ob njej štiri ure častno stražo. Ponosen sem, da sem lahko stal na častni straži ob knjigi žalosti in ob Titovem kipu. Tega se bom vedno spo-

minjal. Ponosen sem, da je Tito naš.

MIRAN MERHAR

Novici, da je Tito umrl, nisem mogel verjeti, ker sem mislil, da Tito ne bo nikoli umrl. Žalna knjiga, v katero so se vpisovali ljudje, je bila tudi v naši krajevni skupnosti. Tudi jaz sem se vpisal. Žalna knjiga bo večni spomin na Tita in dokaz, kako radi ga imamo.

PRIMOŽ ZOBEC

Če trtega maja popoldne je prenehalo biti srce najljubšega predsednika Tita. Ves teden sem sedela pred televizorjem. Mnogo sem zvedela. V petek je bila v Dolenji vasi knjiga žalosti. Mnogo ljudi se je vpisalo vanjo, tudi jaz.

Ne morem verjeti, da je Tito umrl. Zame še vedno živi in bo živel.

SABINA KAPLAN

Za vse radosti, ki jim jih je pripravil, za srečno otroštvo, za to, da si je vzel čas in se družil z njimi, so se pionirji svojemu ljubljenu TITU ob njegovem slovesu oddolžili tako, da so organizirali v šolah razstave in častne straže. Tako je bilo v osnovni šoli v Sušju, tako je bilo v vseh šolah na področju občine.

Naša anketa

Kako ste sprejeli tragično vest o smrti našega predsednika in maršala Tita?

— Izgubo tovariša Tita občutim z resnično iskreno prizadetostjo. Sem eden tistih, ki smo mladi, lačni, na pol goli in bosí, pa vendarle z zanosom in neomejeno vero v prihodnost, obnavljali porušeno domovino in ustvarjali novo Jugoslavijo. Tovariš Tito nam je dajal napotke, nas usmerjal, vodil, bil nam je vzor. Njegovo življenje in delo je bilo posvečeno vsem delovnim ljudem sveta, posebno mladini, miru in graditvi takšnega sveta, v katerem ni izkoriščevalcev in izkoriščanih. Takšen red bi bil poln sreče in zadovoljstva. Posebno je ljubil nas Jugoslovane.

Tovariš Tito je bil izredna osebnost, sposoben in hraber v ojskovodja in državnik, pred vsem pa človek. Tita ceni in spoštuje ves svet, zato bo v zgodovini človeštva zapisan kot enkratna osebnost. Za seboj zapušča bogato dediščino, močno in neuvrščeno samoupravno socialistično Jugoslavijo, skupnost bratskih narodov, zato bo v mojih spominih ostal svetel zgled izrednega tovariša in borca za pravičnejši svet.

VINKO MATE

— Smrt tovariša Tita pomeni veliko izgubo za ves svet, za vse neuvrščene države, za delavsko gibanje in še zlasti je to velika izguba za vse delovne ljudi skupnosti jugoslovanskih narodov. Ta izguba je ogromna in nenadomestljiva.

Vendar je Titovo delo ostalo. Titova beseda je bila plemenita, neomajna in odločna, bila je beseda resnice, humanosti in dostojanstva, zato bo živela še naprej, vplivala in delovala, bo kažipot sedanji in bodoči generaciji.

FERDINAND NOSAN

— Ob smrti človeka je težko izraziti z besedami tisto, kar človek čuti, še težje pa je to izraziti za tovariša Tita, ki je največja osebnost našega časa, pobudnik miru in neuvrščenosti.

IVAN PETRIČ

— Huie mi je kot bi izgubila lastnega očeta. Žal smo Tita izgubili, toda njegovo misel bomo zvesto izpolnjevali in nadaljevali.

MILENA BOROVAC

— Osečam to da smo izgubili največega vođu, vizionara i tvorca nove Jugoslavije ali da nastavljamo njegovo delo i da je sad čitava Jugoslavija Tito.

TOMISLAV LUKIĆ

— Titova smrt je velika izguba za vse jugoslovanske narode in za ves svet.

Menim pa, da bomo vse tisto, kar je on zapisal in učil, nadaljevali in se s tem Titu najbolj oddolžili. Tito je umrl, toda njegovo delo še živi.

FRANC ŽELEZNIK

— Svojih čustev ne morem izraziti, ker se to ne da povedati z besedami.

MARIJA NADLER

— Čutim, da smo izgubili Jugoslovani, kar smo največ mogli. Izgubili smo borca, voditelja, skratka idola.

DANILO MOHAR

— Ta vest nas je pretresla, ker smo ga občudovali kot velikega borca, ki je skrbel za mir pri nas in v svetu. Tudi sedaj, ko ga ni več med nami, obljubljam, da bomo še naprej skrbeli za varnost kot kdaj prej.

MIRKO JEŠELNIK
PM Ribnica

— Težko je dojeti in odgovoriti na to vprašanje. Menim, da je izguba predsednika Tita hud udarec in bolečina za vse jugoslovanske narode in narodnosti. S Titom smo izgubili legendarnega borca za osvoboditev naše dežele, revolucionarja in neumornega borca za pravice delavskega razreda. Tito, kot eden izmed ustavnoviteljev gibanja neuvrščenosti, je priboril Jugoslaviji in sam sebi ogromen ugled in spoštovanje v svetu. Zato ni čudno, da so ga mnogi

v idni državni počastili z nazivom „državljan sveta“. Neprecenljive so zasluge tovariša Tita za uvedbo in razvoj delavskega samoupravljanja.

Izguba tovariša Tita pomeni z a delavce INLES pretresljiv do godek in globoko bolečino. Z uresničevanjem njegovih misli bo ostal med nami.

MIRKO ANZELJČ

— Z besedami se ne da vse to povedati, ampak z dejanji. Z delom bomo dokazali, da smo vredni takega človeka, kot je bil Tito.

STANE ŠKRABEC

— Težko je reči. Mislim, da smo preveč izgubili, da bi človek na kratko povedal, kaj čuti. Mislim pa, da bi z delom, ki ga je Tito tolikokrat poudarjal, lahko nadoknadili to veliko in težko izgubo. Toda tudi to bo brez Tita težko.

ING. FRANC ŠILC

— Čutim predvsem izgubo človeka, ob katerem je rasla naša generacija, v kateri je globoko vtkano vse delo tovariša Tita, ki bo živelo z nami v naši prihodnosti, za katero nam je ustvaril najboljše temelje. Tito nas bo vodil še naprej.

STANE KROMAR

— Globoko smo presunjeni ob izgubi predsednika Tita. Njegova smrt je prizadela Zvezi komunistov, delavskemu razredu ter vsem naprednim miroлюбnim in demokratičnim silam sveta globoko bolečino. To je še posebej težak udarec za mlade, saj je bil predsednik Tito vedno ob strani mladih, kakor so bili mladi na njegovi strani. Hodili so po njegovih poteh in jih bodo tudi nadaljevali.

ALBIN MIKULIČ

— Osebnost mi pomeni izguba tovariša Tita najmanj toliko kot izguba roditelja. Za vse nas je to velika izguba, obenem pa obveza, da bomo to, kar smo skupaj

s Titom ustvarili, ohranili in razvijali.

Družba pričakuje, da bodo tudi mladi, ki jih je Tito imel še posebej rad, še z večjim žarom pomagali graditi našo družbo, graditi in utrjevati enakost in bratstvo in se boriti za mir.

FRANCE GRIVEC

— Izgubili smo velikega državnika, priznanega po vsem svetu.

MIRKO GORŠIČ

Literarno-dopisniški
krožek OŠ Ribnica

Sivo ponedeljkovo jutro...

*Sivo ponedeljkovo jutro.
Kot kaplje v dežju
s sklonjenimi glavami
in s torbami na ramah
prihajamo v šolo.*

*Danes ni razpoloženja,
ni smeha,
ni vrišča,
ne hrupnih šolskih pogovorov.*

*Srca vseh šolarjev
preveva ena sama
neizmerna bolest
UMRL NAM JE TITO.*

*Žalostno mineva dan
ob misli,
da ga ni več
med nami.*

*Mi, mladi
pa smo obljubili,
da bomo nadaljevali
njegovo pot.*

*Nadaljevali bomo
bratstvo in enotnost
med narodi
in ponosno hodili
po poti,
ki nam jo je
začrtal Tito.*

KATJA KOZINA

Marjan Detoni: Maršal Tito (1943)

France Mihelič: TITO (linorez)

Ismet Mujezinović: TITO (linorez, 1943)

MIROSLAV KRLEŽA
O JOSIPU BROZU
TITU (1952)

Umrl nam je tovariš Tito

Ko je vodil ljudske trume iz borbe v borbo in iz nje izhajal kot zmagovallec, so ga ljudje spoštovali in mu zaupali. Kakor oče, ki razgrne svoj plašč, da bi bili varni, nas je tudi on čuval pod okriljem domovine, mi pa smo bili in smo še ponosni, da se naša domovina imenuje Jugoslavija – Titova Jugoslavija.

In naenkrat tega ljubeznivega očeta ni več. Vzela ga je smrt. Njegove roke so omahnile, njegove oči so se za vedno zaprle, njegova usta za vedno onemela.

Njega vedno odprti palč pa se je zagrnil in nas zavil v črni-

Ko se je začela zemlja zavijati v temno kopreno mraka, so nenadoma, kakor lačni volkovi v gmajni, zatulile sirene in zadoneli zvonovi. Zastave so se spustile na pol droga in od ust do ust je šla šepetaje novica: „Umrl nam je Tito.“ Ko sem zvedela za to, se mi je vest zazdela nemogoča. Nedoumljivo mi je bilo, da je človek, kot je bil Tito, sploh lahko umrl, da ni premagal tudi te ovire, kot jih je že toliko doslej.

no. Ž, njim se je zavila vsa Jugoslavija v tiho, nemo, pa zato veliko bolj skelečo bolečino.

Nešteto src zadrhti ob pogledu na njegovo sliko, prek katere se vije črn trak.

Nedoumljiva, pa vendar resnična je vest, da Tita ni več, ostajajo le njegova dela in za njim generacija, skovana v svobodi, ki bo branila njegovo delo in njegove svetle ideale. To pa je tudi naša sveta in neodtujljiva pravica in dolžnost. Braniti to, kar je bilo v preteklih desetletjih priborjeno.

IRENA ADAMIČ, 8. a

Dali smo mu roko in ga poljubili...

V teh težkih trenutkih se spomnim na srečanje s tovarišem Titom pred sedmimi leti v hrvaškem mestu Kraljevica.

V vrtcu smo zvedeli, da bo tovariš Tito obiskal ladjedelnico, kjer je delal nekaj časa med prvo in drugo svetovno vojno. Po njem je tudi dobila ime „Titovo brodogradilišče“. Vsi veseli in svečano oblečeni smo čakali, kdaj se bo v črnem mercedesu pripeljal težko pričakovani predsednik Jugoslavije, tovariš

Tito. Končno smo ga zagledali. Na iprej mu je predsednik mestne skupščine prebral dobrodošlico in dva pionirja sta ga z rožami pozdravila. Zatem pa smo prišli na vrsto mi, najmlajši. Štirje cicibani smo mu dali roko in poljub. Tega dne ne bom pozabil, saj se vsak ni mogel rokovati in pozdraviti s tovarišem Titom. Ko se spomnim, da ga ni več med nami, me zaboli pri srcu.

TOMISLAV GAVRANIČ, 5. d

Obljuba Titovi Jugoslaviji

CENTRALNEMU KOMITEJU
ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE
BEOGRAD

PREDSEDSTVU SFR JUGOSLAVIJE
BEOGRAD

CENTRALNEMU KOMITEJU
ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE
LJUBLJANA

Zdi se nam,
da so v trenutku ugasnili vse luči okrog nas.
Pa vendar se Titov obraz
še naprej smehlja in nas vabi,
da stopamo za njim.

Obljubljamo,
da bomo kot eden nadaljevali pot,
ki jo je začrtal
naš prijatelj in učitelj TITO.

V Ribnici, 5. maja 1980

Pionirji, mladina in
učitelji osnovne šole
dr. France Prešeren
Ribnica

Preudarno in pogumno

Človek, ki je na čelu naše zgodovine sprejel boj za načelo socialistične enakopravnosti med socialističnimi državami, ki se je v imenu socialistične morale in logike postavil po robu nasilju velesile, ki pametno in pogumno vodi ta boj pred vsem svetom, pred milijoni presenečenih oči, ta človek, ki mu danes v imenu socializma grozijo z vislicami, lahko reče mirno in zbrano: Zdravo! Bodi miren in vzvišen! Prepričan bodi, da nis sam, ker se vsi zavedamo, da ne gre zate osebno, temveč za vse nas, za našo preteklost in za našo prihodnost.

Živel si in še naprej živiš življenje tistih srečnih smrtnikov, ki nikoli, niti en sam trenutek niso imeli razloga, da podvomijo o smislu svojega junaškega in pametnega delovanja. Živel si celovito in harmonično, brez mrzličnega notranjega razkola in noben trenutek nisi podvomil o svojem temeljnem moralnem prepričanju, da je pot, po kateri hodiš, pravilna.

MIROSLAV KRLEŽA
O JOSIPU BROZU
TITU (1952)

35 let jugoslovanskih železnic

Na naših železnicah smo po osvoboditvi zgradili 3200 km novih prog, elektrificirali pa 2900 km oz. tretjino jugoslovanskih železnic. Več kot polovico prog smo v tem času usposobili za 20-tonske osni pritisk, železničarji pa so v 35 letih dobili nekaj več kot tisoč novih, sodobnih lokomotiv in okoli 500 motornih vlakov.

Slišal sem pretresljivo vest in...

— Bilo me je strah. V srcu mi je bilo hudo.

Ksenija

— Jokal sem. Tudi bratec je jokal.

Boštjan

— Pri srcu mi je postalo hudo. Ugasnilo je dobro srce.

Boštjan

— Bila sem zelo žalostna. Tito je bil tako dober, da je pomagal vsemu svetu.

Helena

— Tovariš Tito me je imel rad. Rad je imel vse otroke. Lepo nas je učil.

Siniša

— Zaskrbelo me je. Tito je ustvaril mir.

Leo

— Skoraj vsi ljudje smo jokali.

Anita

— Začela sem jokati. Jokala je tudi mama.

Karmen

— Moja največja želja se ni izpolnila. Tovariš Tito ni ozdravel. Zelo mi je hudo. Imam novo željo. Željo, živeti naprej v miru in ljubezni, kot nas je učil tovariš Tito.

Špela

— Po licih so mi tekale solze. Videla sem, da ga nikoli več ne bom videla. Tako rada sem ga imela. Tito mi je bil najboljši prijatelj.

Alenka

— Vsi dnevi so sedaj mračni, ko ni več Tita med nami.

Gorazd Grilj, 5. a

— Začela sem premišlevati: če se bomo ravnali, kakor je on učil, bo tako, kakor da je med nami in nas vodi.

Alenka Bojc, 7. a

— Titov glas je utihnil, a njegove besede so ostale zapisane v nas vseh.

Janez Benčina, 6. c

— Te dni se ljudje ne pozdravljajo z veselim „dobro jutro“ ali „dober dan“. Vsi so zamišljeni, sklonjenih glav, žalostni. Premišlujejo o Titu, koliko dobrega je storil za današnje človeštvo.

Mirko Kaplan, 8. d

„... Popolnoma sami smo bili. Na nikogar v tujini se nismo mogli neposredno opreti. Kajti vse države članice protifašistične koalicije so bile geografsko daleč od nas, v prvem obdobju vojne pa tudi zavzete s svojimi težkimi problemi. Kot okupirana dežela nismo imeli nikakršnega zaledja v tujini, kamor bi se lahko oprli glede oborožitve in oskrbovanja, pa tudi v političnem pogledu nismo imeli nobene pomoči. Opirali smo se na lastne sile.“

„... Boj proti okupatorju je bil lahko uspešen samo v primeru, ko so v njem sodelovali vsi jugoslovanski narodi. Da pa bi v boju sodelovali vsi narodi, so seveda morali že vnaprej vedeti, kakšna bo njihova usoda po izgonu okupatorja. Dalje. Niti delavci niti kmetje niti ljudska napredna inteligenca ne bi šli prostovoljno v boj, da tam umirajo in prenašajo največje napore, če vnaprej ne bi vedeli, da jim bo boj dal novo, pravičnejšo družbeno ureditev...“

JOSIP BROZ TITO

Rada imam Tita

ker je skrbel za svetovni mir,
ker imamo, kar hočemo,
ker ni vojne,
ker živim v svobodi.

NEVENKA KOZINA, 5. a

Ive Šubic: TITO (risba s tušem)

Ive Šubic: Josip Broz Tito (1944)

Kurirčkova torba – visoka čast

Na taborniškem sestanku sem zvedel, da bom nosil Kurirčkovo torbico. In takoj sem se zavedel, da me čaka velika naloga. Pri tovarišici Ložarjevi sem se s Simono zmenil, kaj bom moral narediti, ko bomo na vrhu Male gore in v Ribnici. Ko sem prišel domov, sem povedal mami, da bom nosil Kurirčkovo torbico. Tudi ona je bila vesela.

Prišel je četrtek in tovarišica Ložarjeva mi je povedala, kako bom raportiral. Še tisto uro sem se pripravil in kmalu sem dobro znal besedilo. Prišel je dan, ki sem ga tako težko pričakoval. Bil je ponedeljek. Zjutraj ob 7.45 smo se odpravili v Malo goro. Ko smo prišli do Seljana,

je prišel za nami tovariš Vinko Kersnič in z nami nadaljeval pot. Kmalu smo prišli na domenjani kraj, k neki kolibici. Med NOB je bila to javka. Pionirje iz Strug smo počakali v špalirju. Pripravili so nam kratek program, v katerem smo sodelovali s pesmijo in recitacijami. Nato mi je kurir predal torbico. Po govoru tovariša Kersniča sem začel teči proti dolini, drugi taborniki pa za mano.

Tako smo hiteli, da smo se morali pri tovarni RIKO ustaviti, ker smo bili prehitri. Potem smo nadaljevali pot proti šoli, kjer naj bi predal torbico. Ko smo čakali, kdaj bodo naznanili prihod Kurirčkove torbice, sem

se zelo tresel in sem mislil, da ne bom niti odprl ust. Začel sem ponavljati, a nisem nič znal. Pred domom JLA je bilo zelo veliko učencev. Pritekli smo tja, se postavili v zbor in Milan je zapovedal taborniški zdravo. Vsi taborniki smo vzkliknili: „Z-D-R-A-V-O, zdravo, zdravo, zdravo!“ Nato pa sem povedal jaz o poti Kurirčkove torbe. Mislil sem, da me bo kaj strah, vendar sem kar dobro izpeljal.

Po končani proslavi smo šli v zbornico, kjer smo napisali v dnevnik, kako smo hodili in kaj je bilo na vrhu Male gore.

Tokrat sem doživel največjo čast v življenju.

ALEŠ ŽIBERT, 6. a

Žalna knjiga – za ljubezen in bolečino

V žalno knjigo v občini, ki je obšla tudi vse krajevne skupnosti, se je vpisalo preko 6.000 občanov, mladine, pionirjev in pripadnikov JLA. Mnogi so se le podpisali, saj so že s tem dovolj izrazili svojo veliko ljubezen do Tita in globoko bolečino ob njegovi izgubi. Posamezni stavki, pripisani v trenutkih velike žalosti, pa le potrjujejo to ljubezen, potrjujejo trdno odločenost, nadaljevati Titovo pot.

„Borili se bomo za uresničevanje Titove ideje, Titove oporoke vsem nam: bratstvo in enotnost, samoupravljanje neuvrščenost ...” je nekje zapisano.

„Človek kot je Tito, bi moral večno živeti.”

„Hvala za vse in slava Ti!”

„Tito, ponosni smo nate, živel boš večno. Pogumno bomo nadaljevali tvojo pot!”

„Tito, hvala ti za vse!”

„Najlepši spomin na Tita; bila sem na kongresu ZMJ. Tov. Tito nas je povabil v skupščino v Beogradu. Izročila sem mu cvetje. Takrat sem jokala od sreče, danes jokam od žalosti. Zame bo vedno živel. Pavla Ristivojević.”

„Srečni smo, da živimo v Titovi dobi.”

„Ostali bomo vedno tvoji in sledili tvojim idejam.”

„Vsem nam je težko, žalujemo, toda ponosni, neupogljivi in enotni ti obljubljam: „Tito, ostajaš med nami! Tvoja misel nas bo vodila preko vseh ovir! Učenci 4. b. raz.”

„Pridružujemo se milijonom žalujočih. Naši podpisi so kakor! obljuba, obveza, neizbrisen pečat, da bomo hodili po revolucionarni poti tovariša Tita. Učenci 7. b. raz. Ribnica”

„Titovi smo bili med vojno in Titovi ostajamo do smrti.”

„Tito, ljubili smo te in boš še živel med nami.”

„Čuvali bomo bratstvo in enotnost!”

„Tito, bil si naša mladost in svoboda! Mladi, čuvajte svobodo, ki je bila tako krvavo priborjena!”

„Žal nam je, ker smo izgubili ljubljene Tita. Nadaljevali bomo njegovo delo in se še bolj pridno učili. 6. b”

„Zapustil si nam veliko zapuščino, ki nas bo bodrila, usmerjala in vodila vedno v prihodnosti.”

„Do zadnjega je bil borec za mir in enakopravnost. Njegovo delo je bilo prežeto z globoko ljubeznijo in spoštovanjem do vseh delcev ljudi. Ostal nam bo vzor človeka, ki se je boril za enakopravnost in pravico ... Kolektiv Komunalne.”

„Preveč ti dolgujem, da bi te lahko kdaj pozabila.”

„Nisi umrl, živel boš v naših srcih. Zapustil nisi samo 20 milijonov Jugoslovancev, objokujeta te dve tretjini človeštva!”

„Titovo življenje ostaja dejanje tudi po njegovi smrti.”

„Hvala ti, dragi Tito, da lahko s ponosom rečem – moja domovina je Jugoslavija!”

„Hvala ti za pot, ki si nam jo pokazal.”

„Šele ko nečesa nimamo, šele ko nekdo za vedno odide od nas, se zavemo njegove veličine.”

„Prezgodaj si omahnil v težki bolezni. Z bolečino smo sprejeli to vest. Bil si velik državnik in

svetovljan. Obljubljam ti, da bomo še bolj zavzeto izpolnjevali sprejete naloge.”

„Nadaljevali bomo tvojo pot, pot človečnosti, miru in ljubezni.”

Tito je odšel iz življenjske vsakdanosti v zgodovino. Zapustil nam je bogato dediščino. Naša velika dolžnost je, to dediščino ohraniti in še obogatiti.

Velika in nema je bolečina, a naj ostane bolečina in svež spomin nate. Tito, hvala ti za vse.

Hvala in slava našemu dobremu in nepozabnemu Titu.

Še je misli, izpisanih v knjigi žalosti. Črno vezano žalno knjigo so izpisali mali cicibani, šolarji, študentje, kmetje, vse generacije, vsi poklici. Mnogi podpisi so umetelno izpisani, mnogi preprosti, kakor je lahko vodila preprosta, pisanja neuka roka pero. Vse roke, ki so v črno knjigo izlivale srčno bolečino, pa je vodila velika ljubezen do Tita in bolečina in žalost ob njegovi izgubi. In prav ljubezen je tisto, kar nam je Tito vcepil globoko v zavest, ljubezen in spoštovanje, ki se lahko porodi le iz popolne sreče in popolne svobode. Tiste svobode, ki smo jo pod Titom izborili, svobode, ki jo Tito posebejla.

F. G.

Ko so občani Ribnice zvedeli, da je v prostorih občinske skupščine odprta žalna knjiga in da se lahko vanjo podpišejo v počastitev spomina pokojnega tovariša TITA, se je nabrala množica tistih, ki so se mu vsaj na ta način lahko oddolžili za vse, kar je naredil v času svojega življenja.

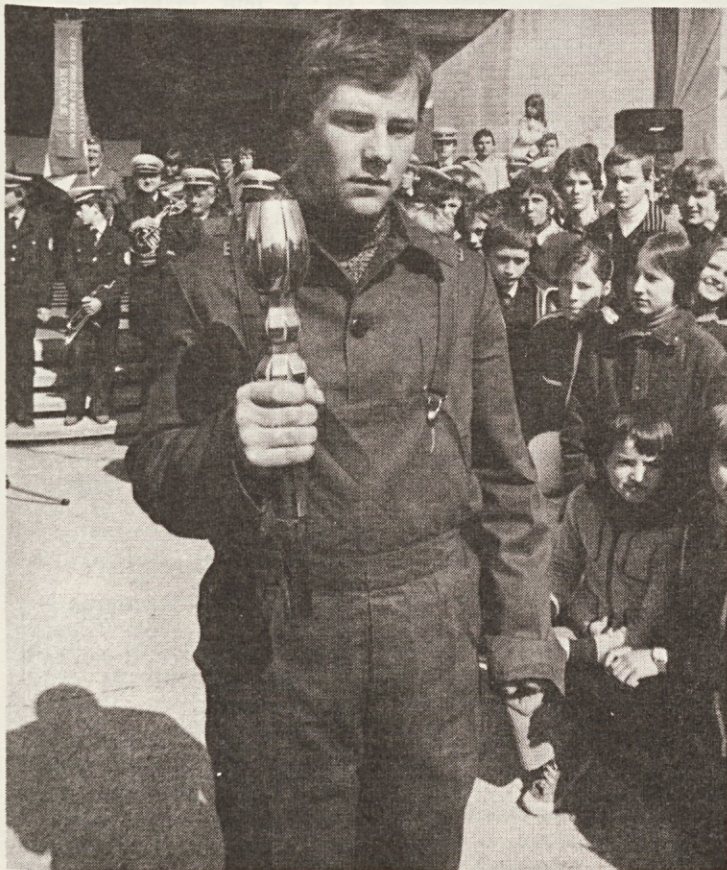
Uveljavila se je volja slehernega naroda

„... Jugoslovanska revolucija ni posnemala tujih modelov in oblik. Imela je široko zaledje v ljudskih množicah, posebej še v mladini, v množični organizaciji Narodnoosvobodilne fronte, katere idejno in politično jedro je bil delavski razred ob nedvomno priznani vodilni vlogi komunistične partije. Naša revolucija je od prvega dne izhajala iz načela, da se mora docela uveljaviti svobodna volja slehernega naroda in narodnosti ...”

TITO (1978)

25. maja 1954 je pionirjem ob Dnevu mladosti tovariš TITO rekel: „Naše življenje je seveda omejeno, življenje vsakogar izmed nas je omejeno na neko obdobje,

je, tak je biološki zakon. Pravim pa vam: dokler bom živ, dokler mi bo bilo srce, bom delal vse, kar morem, da bi bili vi in bodoči rodovi srečni.“

Ta štafeta palica je prenešana v Muzej 25. maj, ki je v neposredni bližini „Vrta cvetja“, ki je postal zadnje počivališče predsednika republike Jugoslavije Josipa BROZA TITA. Štafeto palico je v Ribnici nosil Janko Lavrič, delavec z RIKO.

Najsvetejše – bratstvo in enotnost

„Zaupamo lahko v svojo prihodnost. Čeprav prinašajo mednarodni odnosi številne nevarnosti, čeprav moramo vselej z budnim očesom opazovati pojave pritiskov in agresivnih groženj kot tudi različne oblike tako imenovane specialne vojne, imamo v naših oboroženih silah in splošni ljudski

obrambi v celoti zanesljivo poročilo za mir in zanesljivo sredstvo za to, da se postavimo po robu vsakemu napadu na našo svobodo, neodvisnost in teritorialno celovitost. Vendar je vse to odvisno od nas samih, od naše sposobnosti, kako bomo znali ohraniti stabilnost naše družbe, razvijati pridobitve revolucije in negovati tisto, kar je najsvetejše, kar smo dosegli v osvobodilni vojni – bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije.“

TITO – na desetem kongresu ZKJ

Sporočilo štafete mladosti

NAJDRAŽJI NAŠ TOVARIŠ TITO!

ŠTAFETA MLADOSTI, IZRAZ NEIZMERNE LJUBEZNOSTI IN NAJGLOBLJEGA SPOŠTOVANJA PIONIRJEV IN MLADINCEV JUGOSLAVIJE, SE POSLAVLJA OD TEBE Z OBLJUBO, DA BODO MLADI NAŠE SVOBODNE SOCIALISTIČNE, SAMOUPRAVNE, NEUVRŠČENE DOMOVINE, SKUPNOSTI BRATSKIH NARODOV IN NARODNOSTI, NEOMAJNO NADALJEVATI TVOJO POT.

MLADI SO TI BILI ZELO BLIZU, NA NJIH SI GRADIL NAŠO PRIHODNOST.

TI SI NAS PRIKAZAL SVETU IN SVET PRIBLIŽAL NAM. TI SI NAS UČIL, KAKO JE TREBA LJUBITI IN TUDI MI TI VRAČAMO TO LJUBEZEN.

DRAGI NAŠ NAJLJUBŠI TOVARIŠ,

NI TE MED NAMI, VENDAR SI V NAS, V VSEH SRCIH DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV TVOJE IN NAŠE JUGOSLAVIJE. ODLOČNO IN SMELO BOMO NADALJEVALI TVOJE DELO.

Pionirji in mladina Jugoslavije

Tako smo v Ribnici 26. aprila 1980 sprejemali štafeto palico, ki jo je mladina cele Jugoslavije namenovala svojemu največjemu vzorniku, človeku, ki je mlade ljubil in jim zaupal. Sprejeli smo jo z veseljem in se tako od nje poslovili z željo, da bo na dan mladosti predana najdražjemu državljanu Jugoslavije.

Zgodovinska vloga

Bodimo pravični! Znajti se 1948 sredi viharja, kakršen je zadel Tita in ves CK ZKPJ, in reagirati nanj dostojanstveno, ponosno in hrabro, nikakor ni bila malenkost. Morda bi bilo pretirano reči, da bi se vsa stvar razvila v popolnoma drugačni smeri, ko bi ne bilo Tita, saj je bil v tem dramatičnem in usodnem trenutku obkrožen s falango lojalnih in predanih sodelavcev, podprt z enodušno simpatijo vse partije in vseh naših narodov, vendar pa ni mogoče dvomiti, da so destalinizacija, koeksistenca, mednarodni človekoljubni boj za mir na svetu, politika neuvrščenih dežel idr. povezani z njegovo osebno iniciativo prav tako, kot je bila z njo povezana resolucija zagrebške mestne partijske organizacije februarja 1928, ki je zgodovinski datum v zgodovini našega gibanja.

MIROSLAV KRLEŽA (1962)

Preudarno in pogumno življenje

Kadar lahko nekdo v svojem šestdesetem letu naredi tale obračun:

Celih štirideset let sem se bojeval na podlagi svojega moralnega prepričanja, videl sem mnogo dežel in mest, vojsk in vojn, civilizacij, družbenih sistemov in revolucij, za svoje življenje sem si služil kruh z delom svojih rok, bil sem jetnik in vojak, politik in organizator velikega množičnega gibanja za osvoboditev proletariata, začel sem vstajo proti slepi stihiji, v hudi in krvavi vojni sem očistil deželo tujcev, svoji domovini sem vrnil krivično odvzeto morje, otoke in mesta, osvobodil sem svoj narod razrednega izkoriščanja, postavil sem temelje socializma in danes vodim deželo iz njene zaostalosti med civilizirane narode, potem bi ta človek lahko upravičeno rekel:

Opravil sem svojo človeško in državljansko dolžnost in prav bi bilo, da si odpočijem in oddahnem. Če je naša usoda, da smo del naroda, za katerega ni oddiha, saj smo se rodili v deželi, nad katero že stoletja divjajo hudi viharji, in če nam tudi takrat, kadar smo se za trenutek prebili skozi ogenj pokola, da bi znova zgradili požgano streho, znova grozijo požigalci z novimi požari in novimi umori, potem je to usoda vseh naših narodov, na čelu katerih danes stopa človek, ki je dopolnil šestdeset let, ki pa mu ni dano, da bi prenehal delati in se oddahnil.

Človek, ki je na čelu naše zgodovine sprejel boj za načelo

socialistične enakopravnosti med socialističnimi državami, ki se je v imenu socialistične morale in logike postavil po robu nasilju velesile, ki pametno in pogumno vodi ta boj pred vsem svetom, pred milijoni presenečenih oči, ta človek, ki mu danes v imenu socializma grozijo z vislicami, lahko reče mirno in zbrano: Zdravo! Bodi miren in vzvišen! Prepričan bodi, da nisi sam, ker se vsi zavedamo, da ne gre zate osebno, temveč za vse nas, za našo preteklost in za našo prihodnost.

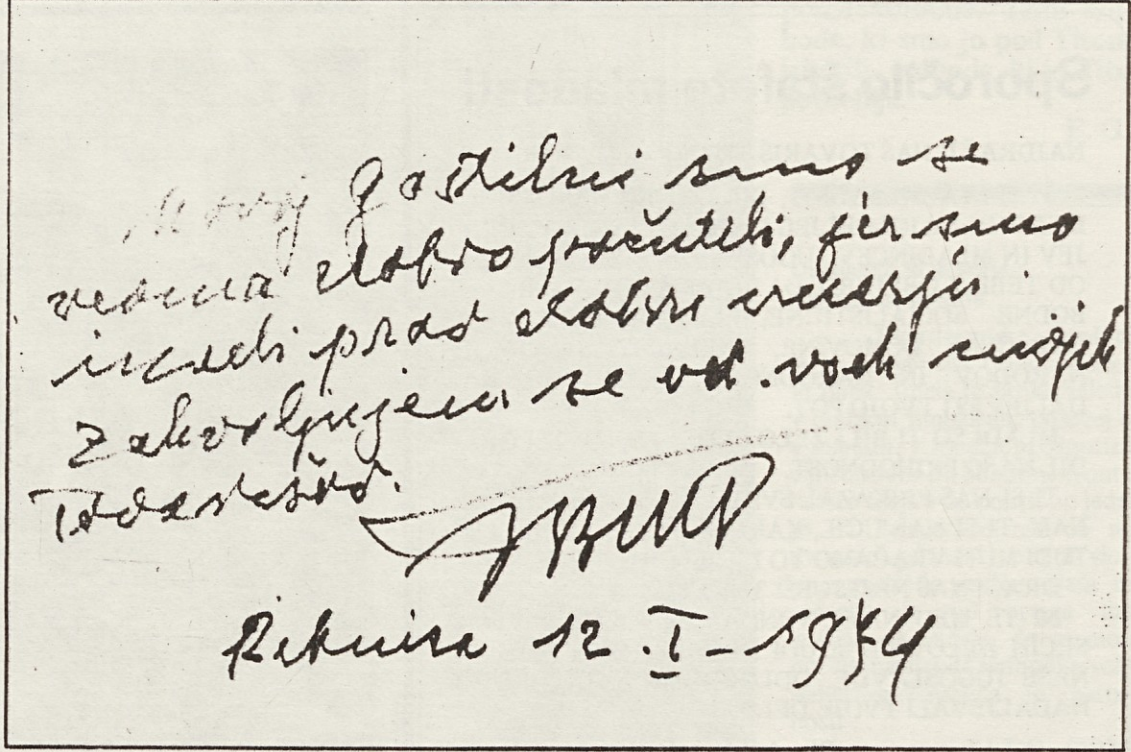
Zivel si in še naprej živiš življenje tistih srečnih smrtnikov, ki nikoli, niti en sam trenutek niso imeli razloga, da podvomijo o smislu svojega junškega in pametnega delovanja. Živel si celovito in harmonično, brez mrzličnega notranjega razkola in noben trenutek nisi podvomil o svojem temeljnem moralnem prepričanju, da je pot, po kateri hodiš, pravilna.

MIROSLAV KRLEŽA
o Josipu Brozu Titu (1952)

Uspešno smo odpravljali napake

Socialistična Jugoslavija je v dosedanjem razvoju dosegla ogromen napredek. S tem se je v praksi uveljavil naš sistem samoupravljanja, družbeni razvoj, ki ga je spodbujala in usmerjala naša zveza komunistov. Ne želim trditi, da v našem razvoju nismo begali in delali napak. To ni prizanešeno nobeni družbi. Prav ta odprtost, s katero smo vselej obravnavali tudi takšne pojave, je v marsičem pomagala, da smo jih uspešno odpravljali.

TITO (1978)

Podpis pokojnega predsednika TITA v spominsko knjigo pri gostilni „CENE“ v Ribnici, ko so mu po obisku v teh krajih pripravili večerjo, katero je pohvalil in se vsem najlepše zahvalil.

Spodbuden začetek leta

V začetku leta smo delavci SUKNO TOZD Jurjevica še posebej temeljito pregledali rezultate poslovanja. Poročila poslovnih organov in drugih strokovnih služb so po obsegu ter izgledu spominjale na dobre diplomske naloge. Proučili smo lastno delo in njegove učinke, zato si upamo trditi, da smo lahko pripravili tudi dobre plane za leto 1980, leto stabilizacije gospodarstva.

In kako smo gospodarili v prvem trimesečju?

V prvem trimesečju letos smo dosegli na več področjih dobre rezultate, ne moremo pa reči, da smo tudi dovolj dobro gospodarili. Ugotavljamo, da imamo še določene rezerve, ki jih je potrebno izkoristiti in realizirati.

Planske proizvodne obveznosti smo v proizvodnih obratih v celoti dosegli, jih celo presegli in dosegli večjo produktivnost. Zaloge gotovega blaga ter nedokončana proizvodnja so se zmanjšali, kar v veliki meri vpliva na uspeh poslovanja.

Poslovni uspeh za I. trimesečje 1980

celotni prihodek
porabljena sredstva
dohodek
obveznosti iz dohodka
čisti dohodek, ki se deli
osebni dohodki
stanovanjski prispevek
ostanek čistega dohodka,
ki se deli
poslovni sklad
sklad skupne porabe
rezervni sklad

indeks 80/79

16.757.096	189
9.881.213	164
6.875.883	241
2.271.934	157
4.603.949	220
2.782.387	140
141.601	123
1.679.959	
1.235.562	
272.500	
171.897	

Iz finančnega poročila je razvidno, da so celotni prihodek, dohodek, osebni dohodki in ostanek čistega dohodka v velikem porastu. Za takšno izboljšanje imajo zasluge prav vsi delavci v TOZD.

Kljub temu pa ugotavljamo, da bodo pogoji gospodarjenja letos zelo zapleteni. V letu 1980 bo morala biti celotna družba predvsem osredotočena na ustvarjanje pogojev za ekonomsko stabilizacijo zlasti s povečanjem produktivnosti in z izboljšanjem dela ter doseganjem skladnejših razmerij v razporejanju dohodka in omeje-

vanju vseh oblik porabe v okviru rasti dohodka.

Delavci TOZD smo v planske dokumente za 1980 vgradili in razdelili zahteve resolucije o izvajanju družbenega plana SRS in SFRJ ter zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje dnevnic, za službena potovanja, nadomestila za prevozne stroške na službenem potovanju, reprezentančne stroške, stroške reklame in propagande ipd. Vsi planski akti upoštevajo tudi družbeni dogovor o razporejanju dohodka, osebnih do-

hodkov in skupne porabe v l. 1980.

Za zagotovitev boljših pogojev za ekonomsko stabilizacijo v naši družbi smo izdelali smernice varčevanja za našo TOZD, predvsem pomembni pa so naslednji elementi:

- izboljšati notranjo organizacijo dela, ki pogojuje dvig produktivnosti na zaposlenega,
- varčevanje in smotrnejša uporaba energije,
- vključevanje uporabe lastnih sekundarnih surovin v planirane artikle,
- izboljšanje izdelave kvalitetnega blaga, t. j. znižanje nekvalitete,
- izdelava artiklov po predvidenih rokih dobave za posamezne kupce,
- zmanjšanje nedovršene proizvodnje,
- preventiva strojnega parka ter smotrna uporaba rezervnih delov in utenzilij,
- spremljanje in urejanje gr. teže tkanin glede na porabo materiala,
- zmanjšanje odsotnosti z dela in boljša prisotnost na delovnih mestih,
- točna evidenca porabe materiala,
- inovacijska dejavnost.

Na osnovi navedenih smernic smo po posameznih obratih že izdelali program varčevanja, ki sta jih obravnavala in sprejela DS TOZD in zbor delavcev.

TONE BOJC

Z dejanji je uresničeval najvišji ideal socializma: človekovo srečo

Umrli nam je tovariš Tito! Titova socialistična, samoupravna in neodvisna Jugoslavija živi; njeni delovni ljudje ustvarjajo naprej kot dediči njegovega dela, ki je postalo simbol novega, pravičnejšega sveta, je na skupni seji vseh zborov slovenske skupščine med drugim dejal njen predsednik Milan Kučan in nadaljeval:

„S tovarišem Titom so narodi in narodnosti Jugoslavije izgubili sina, ki jim je skupaj z vrsto v revolucionarnih in osvobodilnih bojih delavskega naprednega gibanja prekaljenih revolucionarjev in bleščečih mislecev utiral pota, pota, po katerih so uresničili svoj davni sen, da svobodni in združeni na svoji zemlji sami odločajo o svoji usodi in o vsebini ter podobi svojega življenja. S svojim delom in pronicljivo mislijo marksista in humanista je dal enkratni prispevek njihovemu boju za nacionalno osvoboditev, za njihovo socialno in kulturno preobrazbo in za postavitev trdnih temeljev, ki so

njihove delavske razrede ter delavske in ljudske množice za vselej povezali v socialistično in samoupravno federativno skupnost narodov in narodnosti, v kateri na temelju samoupravljanja in družbene lastnine svobodno razvijajo svojo duhovno in materialno kulturo ter jo ustvarjalno in na enakopravnih osnovah povezujejo z dosežki človeštva in s silnicami, ki v protislovjih sodobnega življenja nosijo napredek in so znaniške enakopravnih odnosov med ljudmi, narodi in državami sveta ...”

Tovariš Kučan je zatem pokazal na osvobajajoče silnice v številnih, za priznanje se boričih narodih in državah, da so skupaj, kot neuvrščeno gibanje, odločujoče spremenile podobo sodobnega sveta in pokazale realni izhod iz protislovij in spopadov. Nadaljeval je:

„Temu svetu je Tičova Jugoslavija dala velik prispevek s svojim moralnom zgledom, z načeli in vrednotami, ki jih

dosledno uresničuje doma in za katere se je vselej pripravljena nesebično in ne glede na ceno zavzeti tudi v mednarodnem delavskem gibanju in svetovnem dogajanju sploh.

Izgubili smo tovariša, soborca in človeka, ki je pripadal vsem nam, ki je dajal vsem nam veliko več, kot je kljub veliki ljubezni in spoštovanju mogel dobiti povrnjeno. Dal je izjemen prispevek razvoju in vplivu socialistične misli in prakse pri nas in v svetu in tako z dejanji uresničeval najvišji ideal socializma, ki ga je tudi zanj, tako kot za pred dobrim letom dni umrlega njegovega najožjega soborca Edvarda Kardelja in za njegove druge sodelavce, pomenila človekova sreča. To je za vse nas bogata dediščina, ki močno vezuje naša bodoča ravnanja.

Josip Broz je sin enega od malih narodov Jugoslavije. S svojim delom je postal last vseh nas, postal je državljani sveta, postal je last vsega človeštva ...”

**Ves svet je
zvedel za
našo
resnico**

„... Na podlagi uspehov in rezultatov našega osvobodilnega boja, še prav posebej v 1943. letu, ki je pomenilo prelomnico zaradi odločilnih zmag jugoslovanske revolucije, smo lahko upravičeno pričakovali, da nas bodo razumeli in podprli vsi, ki so bili združeni v protihitlerjevski koaliciji in tudi vse demokratske in napredne sile. Naloga drugega zasedanja AVNOJ je med drugim bila poskrbeti, da prodre v svet resnica o velikanskih žrtvah naših narodov v bojih za svobodo, o njihovi dejavni solidarnosti skupaj z vsemi zaslužjenimi in tlačeni, in o našem velikem deležu v skupnih prizadevanjih zaveznikov v boju proti silam fašistične osi. Ravno po drugem zasedanju AVNOJ je začela ta resnica lažje prodirati v svet in je boj jugoslovanskih narodov užival vse večjo podporo v svetu ...”

TITO (1978)

Tudi ta organizacija se je uspešno vključila v proces stabilizacije gospodarstva, saj so se dogovorili, da bi naj vsak izmed zaposlenih v letošnjem letu napravil še nekaj več in s tem prispeval k boljšemu gospodarjenju. Le medsebojno dogovarjanje bo privedlo do zmanjšanja stroškov tako v proizvodnem procesu kot v administrativno tehničnih službah.

KS RIBNICA – polovico občine

Krajevna skupnost Ribnica je po številu prebivalcev največja krajevna skupnost občine in obsega polovico občine.

V naši krajevni skupnosti je najbolj razvita industrija, ki je v glavnem razmeščena v mestu Ribnica.

Teritorialno meji krajevna skupnost na vse ostale krajevne

skupnosti in obsega 7.095 ha z naslednjimi naselji: mesto Ribnica, vasi Hrovača, Otavice, Nemška vas, Goriča vas, Bukovica, Dane, Zadolje, Sajevac, Breg, Dolenji Lazi, Zapuže, Breže, Jurjevica, Kot, Gorenji Lazi, Slatnik, Sušje in Žlebič.

Z razvojem industrije je padel delež kmečkega prebivalstva

v KS Ribnica na 8 – 10 %. Večina prebivalcev izven mesta Ribnice še vedno obdeluje zemljo; to so pol kmetje, ki so tudi zaposleni v industriji. Kot je značilno za razvite kraje, tudi v Ribnici primanjkuje delavne sile, zato se delavci, ki delajo v Ribnici, vozijo na delo v Ribnico iz drugih KS; posebno številni so iz KS Loški potok.

KS ima po sedanjí oceni 5258 prebivalcev.

Samo mesto Ribnica obsega 422 hišnih števil in ima 24 ulic z 2642 prebivalci, od katerih je 1890 starih nad 18 let.

V vaseh je 2616 prebivalcev, od katerih sta 1802 stara nad 18 let. Na območju KS Ribnica je zaposlenih 2389 delavcev; od teh je zaposlenih v organizacijah združenega dela 2056 delavcev, v negospodarstvu pa 333 delavcev. Na delo izven KS Ribnica se vozi 45 delavcev, v tujini pa je 62 krajanov.

Na podlagi planskih dokumentov predvidevamo, da bo letna stopnja rasti prebivalstva 0,5 %. Ta odstotek pokaže, da se bo število prebivalcev v KS Ribnica povečalo na leto za 62 prebivalcev.

Na področju zaposlovanja predvidevamo, da se bo do konca srednjeročnega obdobja, to je do leta 1985, povečalo število delavcev za 7 %. Z razvojem industrije so ustvarjeni pogoji za zaposlovanje delavcev, zato

pričakujemo, da se bodo vračali tudi krajani, ki so na delu v tujini.

V KS Ribnica ima sedež večina industrije občine Ribnica, to so organizacija združenega dela; INTES RIBNICA z naslednjimi TOZD: TPS RIBNICA, TRGOVINA RIBNICA, DSSS, RIKO RIBNICA s TOZD RIKOSTROJ in RICOMAG, EUROTRANS, MERCATOR TOZD JELKA RIBNICA, KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA, KOMUNALA RIBNICA, ITPP RIBNICA in TOZD SUKNO JURJEVICA.

Vse organizacije so dosegle v preteklem obdobju dobre uspehe in so za naslednje obdobje planirale še bolj pogumne načrte.

Na področju infrastrukture smo v preteklem obdobju dosegli izredne rezultate. — Moderniziranje cest:

— cesta skozi Dolenje Laze in Breg, Sušje, Goriča vas;

— odsek ceste od ceste Ljubljana — Kočevje, skozi vasi Breže, Jurjevica in Kot;

— cesta skozi Hrovačo do Otavice in po tej vasi;

— cesta skozi Dane in Sajevac,

— v mestu Ribnica pa so bile asfaltirane nekatere ulice in odseki.

Pri teh delih je bila velika udeležba krajanov pri sofinan-

Ljudstvo je hotelo postati gospodar lastne usode

„... Komunistična partija Jugoslavije, ki je veliko pred okupacijo opozarjala na naraščajočo nevarnost fašizma in se vsestransko pripravljala na obrambo države, je bila zmožna popeljati narode v oboroženo vstajo proti tujim fašističnim okupatorjem. V tem je dosegla uspeh zato, ker se je naša narodnoosvobodilno gibanje od prvega dne bojevalo z geslom narodne osvoboditve, bratstva in enotnosti ter uvajanja zares demokratične ureditve v novi Jugoslaviji, v kateri bo volja širokih ljudskih množic zares prišla do veljave. Ljudstvo je množično odhajalo v boj zato, ker ni želelo, da bi se vrnile stare razmere, ker se je dokončno prepričalo o izdaji buržoazije na oblasti, ker je hotelo čimprej pognati čez

mejo vse okupatorje, ker je želelo preprečiti medsebojno uničevanje ljudstva in ker mu je KPJ od začetka odpirala pogled v prihodnost, ko bodo položeni temelji nove skupnosti enakopravnih narodov, v kateri bo ljudstvo gospodar lastne usode. Uspeh je dosegla zato, ker si je od prvega dne vstaje za rešitev enega najusodnejših in najpomembnejših vprašanj določila nalogo doseči enostnost med jugoslovanskimi narodi, hkrati pa tudi enotnost množic slehernega naroda posebej.

Narodnoosvobodilni boj je nosil s seboj svobodo, enakopravnost in bratstvo vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, to je pa tudi ena največjih pridobitev naše revolucije...”

TITO (1978)

ciranju teh del s finančnimi sredstvi ter lastnim delom.

V izvedbo vseh del, ki so bila izvedena v okviru KS, so bila vložena še sredstva samopri-
spevka in kreditna sredstva, združena sredstva TOZD in sredstva samoupravne komunal-
ne skupnosti občine Ribnica. Na področju stanovanjske izgradnje je bilo zgrajenih 155 stanovanj v družbeni lasti ter precejšnje število stanovanjskih hiš v privatni lasti na urbanistično urejenih predelih.

Otroško varstvo je v tem obdobju v novem vrtcu in pokriva trenutne potrebe po varstvu otrok.

Telesna kultura in tekmovalni šport je v tem obdobju pridobil športno dvorano z bazenom. Dvorana že služi svojemu namenu, bazen pa še ni v celoti dograjen vsled pomanjkanja sredstev.

Telefonsko omrežje je bilo v KS Ribnica omejeno v glavnem samo na mesto Ribnica. V sedanjem obdobju pa se je z zgraditvijo nove centrale začela večja ekspanzija del na področju telefonske napeljave. Telefonske priključke so že dobile vasi Dolenje Laze in Breže. V pripravi je še izvedba del za napeljavo telefona v ostale vasi, v katerih bo dovolj interesentov.

Zgrajene so bile mrliške vežice, ki služijo svojemu namenu, čeprav so nekatere težave z izvajanjem tega odloka.

V naslednjem srednjeročnem obdobju planiramo, da bodo asfaltirane vse pomembnejše ceste v KS, da bodo krajani z lastnimi sredstvi in združenimi močmi uredili tudi vprašanje kanalizacije.

Varstvo okolja je osnovna naloga za ohranitev ekološkega stanja. Zato planiramo nabavo kontejnerjev za vasi in ureditev

Tudi ta organizacija se je vključila v prizadevanja, da bi v občini prišlo do tesnejše povezave in boljšega sodelovanja na področju celotne kovinske industrije v občini.

prevoz in s tem praznenje kontejnerjev.

Posebno velika dela bodo pri izgradnji kanalizacije, ki je za mesto Ribnica izrednega pomena. Dosedanja kanalizacija ni primerno urejena, saj odteka fekalije kar v potok Bistrica ali v ponikalnice. Z zgraditvijo nove kanalizacije bo celotna povezava kanalizacije potekala do obstoječe čistilne naprave.

V tem srednjeročnem obdobju se bodo začela dela pri izvedbi akumulacije. S to akcijo, ki jo financira OVS Ljubljana – SAVA, bo mesto Ribnica in vasi, ki so nižje od Ribnice, rešene strahu pred poplavi.

Ribnica praznuje v tem obdobju 900-letnico; zato bo potrebno poskrbeti za ureditev mesta, da bo lepše kot je sedaj, ter dajalo v celoti podobo urejenega mesta, ki praznuje visoko obletnico.

Za izpeljavo akcije ureditve mesta bo potrebno tesno sodelovanje na vseh področjih, saj bomo le tako rešili nekatere ključne probleme mesta Ribnice.

KS ima svoje prostore v bivši vrtnariji, ki obsega vsega dva prostora in sta za normalno delo premajhna za KS Družbenopolitične organizacije uporabljajo za svoje delovanje vse razpoložljive prostore, ki so trenutno na razpolago.

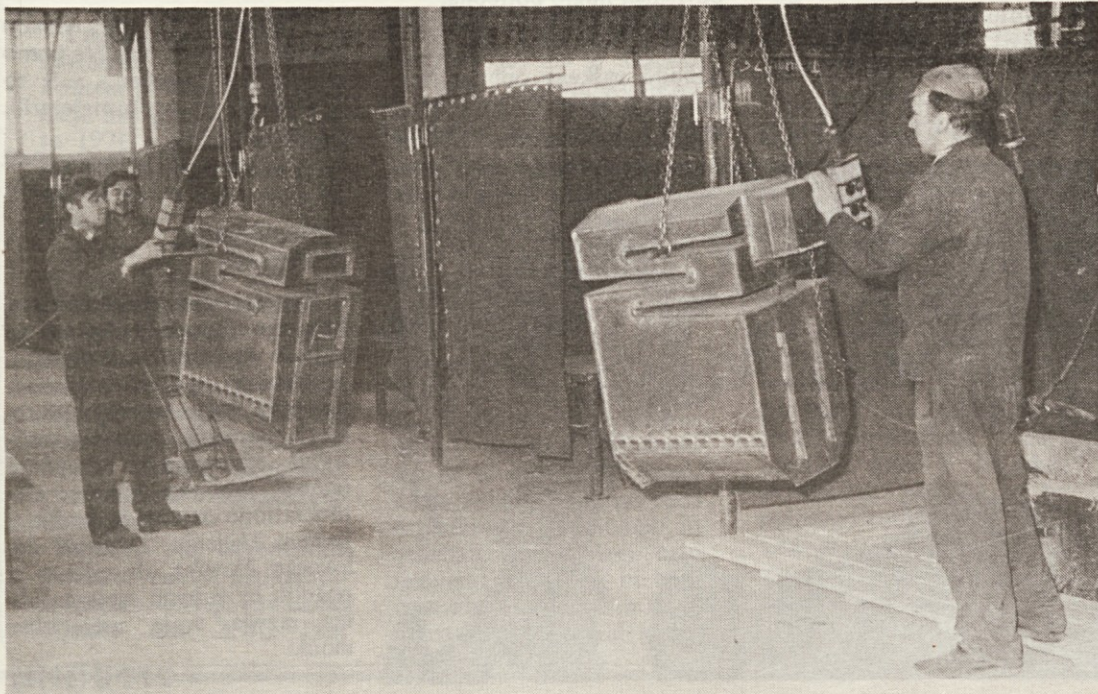
V doglednem času bodo morali poskrbeti za primerne prostore KS in družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti. KS Ribnica je po teritorialnem in po obsegu prebivalcev zelo obsežna ali celo prevelika. Zato bo potrebno razmisliti o razdelitvi te KS na manjše KS, ki bodo bolj približale svojo vlogo in delo krajanom.

JANEZ GORŠE

Tito – simbol vseh naših narodov

Titovo ime je postalo danes dramatični simbol rodov vseh naših narodov, odkar se piše zgodovina s krvjo naših ljudi. V nesreči, ki je bila od vseh naših nesreč najbolj brezupna, se je pojavil Tito z leninsko plamenico in njegova pot od Jajca do Beograda in Zagreba je pot našega naroda, da bi iz srednjeveškega, zaostalega človeka postal državljani prihodnjih svetlejših stoletij. To je gibanje k naši lastni civilizaciji. To je naša zgodovinska volja, ki se je kazala v številnih prizadevanjih skozi pretekla stoletja, in če je res tako, je to volja po preobrazbi in osvoboditvi v družbenih oblikah višjega, socialističnega tipa.

MIROSLAV KRLEŽA
(1952)

Svoj proizvodni program dopolnjujejo v tej delovni organizaciji tudi s proizvodi na področju toplotnega ogrevanja. Letos so pričeli s proizvodnjo kotlov za centralno ogrevanje.

Nujno za boljše kmetovanje

Komasacija je zemljiška operacija, s katero na določenem območju zložimo kmetijska zemljišča in jih ponovno razdelimo med prejšnje lastnike oziroma uporabnike tako, da dobi vsak čim bolj zaokroženo zemljišče. S komasacijo ponovno združujemo zemljišča, ki smo jih z dedovanjem, s prodajami in z drugimi postopki razparcelirali do take stopnje, ki več ne omogoča normalnega obdelovanja. Za komasacijo ali celo ponovno komasacijo se danes odločamo tudi zato, ker parcele, ki so bile nekdanj najprimernejše velikosti, danes ne omogočajo izrabe sodobne mehanizacije. Povsod tam, kjer je to potrebno, so komasacije povezane z drugimi ukrepi za izboljšanje zemljišč, največkrat z melioracijami.

Komasacija je zelo celovita zemljiška operacija, ki jo je težko deliti na posamezne faze. Kljub temu bomo poskušali, upoštevaje zakonske določbe, izločiti glavne faze, ki nastopajo pri izvajanju komasacij.

V fazi pripravljalnih del je potrebno najprej določiti meje komasacijskega območja. To je območje, za katerega so se zainteresirani lastniki zemljišč dogovorili, da na njem izvedejo komasacijo: lahko zajema več katastrskih občin, eno ali samo del katastrske občine. Območje se določi soglasno s komasacijskim odborom, ki ga izvolijo lastniki zemljišč. Komasacijski odbor razen tega usklajuje delo med predlagatelji komasacije in občinsko komasacijsko komisijo. V tej fazi je potrebno pridobiti vsa ustrezna soglasja in dovoljenje ter postopek pravno utemeljiti.

Komasacijo po zakonu o kmetijskih zemljiščih lahko predlagajo: kmetijska zemljiška skupnost, kmetijska organizacija združenega dela in kmetje. Za sprožitev predloga morajo s komasacijo soglašati kmetje, ki imajo skupaj z nekmeti več kot polovico zemljišč na komasacijskem območju. Pred vložitvijo predloga pri skupščini občine je potrebno izdelati zasnovno ure-

ditev komasacijskega območja. Iz tega načrta mora biti razvidna bodoča ureditev parcel, cest, poti in morebitnih melioracijskih kanalov.

Predlogu za komasacijo mora biti priložen tudi seznam zemljišč z zemljiško-katastrskimi podatki. Idejna zasnova bodoče ureditve komasacijskega območja se razgrne 30 dni na sedežu krajevne skupnosti, tako da zainteresirani lahko podajo svoja mnenja. Ta mnenja in predlogi se v mejah možnosti upoštevajo pri izdelavi podrobnega projekta komasacije. Podrobni projekt komasacije ima točno določene nove parcele z vsemi spremljajočimi infrastrukturnimi objekti in objekti za urejanje vodnega režima, če so taki ukrepi potrebni.

Podrobno izdelan projekt komasacije se v naslednji fazi prenese v naravo. Velikost in število parcel, ki jih posamezni udeleženec komasacije dobi po izvedeni komasaciji, sta odvisna od velikosti in kvalitete zemljišč, vloženih v komasacijski sklad. Z ocenitvijo, ki jo izvršijo strokovnjaki ustreznih strokovnih institucij, se izenači v novi razdelitvi zemljišč velikost in kvaliteta vloženih parcel. Vsak uporabnik in vsak lastnik kmetijskega zemljišča, ki je kmet,

dobi praviloma iz komasacijskega sklada ustrezno zemljišče približno enake katastrske kulture in približno enake lege, kot jo ima zemljišče, ki ga je vložil v komasacijski sklad. Pri tem je treba paziti, da je zemljišče čimbolj zaokroženo. Lastnikom zemljišč, ki se po zakonu o kmetijskih zemljiščih ne štejejo za kmete, se dodelijo zemljišča v posebnem predelu. Tudi pri teh zemljiščih je treba stremeti za tem, da so te površine čimbolj zaokrožene.

Stroške komasacije krijejo republika in občina iz svojih proračunov ter komasacijski udeleženci.

In kakšno je stanje v občini Ribnica?

Razen območja Slemen, ki obsega predvsem k. o. Sv. Gregor, kjer so površine sorazmerno zaokrožene, so vsa kmetijska zemljišča izredno razdrobljena. Že pogled na katerikoli list katastrske karte, zlasti tam, kjer so kmetijska zemljišča, da jasno sliko o razparceliranosti, ki je dejansko preseгла vse razumne meje. Pri tem je najbolj žalostno dejstvo, da je razdrobljenost tem večja, čim kvalitetnejša so zemljišča. V hribovitih predelih občine (Loški potok, Gora) je velikost parcel (njiv) pogojena s konfiguracijo terena in zaradi le-tega ustvarjenih teras. Ker pa se te površine v večini primerov več ne uporabljajo za oranje, ampak kot intenzivne travne površine, je zložba zemljišč tudi na teh površinah nujno potrebna.

V letu 1979 je Kmetijska zemljiška skupnost pričela na pobudo vaškega odbora Nemška vas s pripravljalnimi deli za izvedbo komasacije v Nemški

vasi. Po pregledu terena so ugotovili, da je nujno potrebno vključiti tudi območje Prigorice, ker se parcele obeh vasi močno prepadajo. Komasacijsko območje zajema del k. o. Prigorice, in sicer od meje s k. o. Goriča vas, do ceste v Lipovec. Na tem območju so kvalitetna ravna zemljišča, ki se izkoriščajo v glavnem kot njive. Velikost območja je 136 ha. Iz zbranih podatkov je razvidno, da je na tem bomočju 1,750 parcel s povprečno velikostjo 770 m². Razen tega je oblika parcel izredno neugodna, saj so vse parcele ozke in dolge. Praktično nemogoče je izračunati, koliko zemlje ostane v ozarrah neobdelane, dejstvo pa je, da je uporaba kakršnekoli mehanizacije na tem območju namogoča.

Bolj zaskrbljujoče kot število in velikost parcel na območju, predvidenem za komasacijo, je število lastnikov. Iz zbranih podatkov je razvidno, da omenjenih 136 ha poseduje 260 lastnikov, ki imajo od 3 a pa do 3 ha zemljišča.

Zaradi izredne razparceliranosti predvidevamo, da bodo tudi stroški za izvedbo komasacije pri nas večji kot je poprečje v Sloveniji, ki znaša približno 12.000 din po hektaru.

Skupščina in izvršilni odbor Kmetijske zemljiške skupnosti občine Ribnica podpirata izvedbo komasacije v k. o. Prigorica. Sprejet je tudi sklep, da del stroškov, ki odpade na lastnike zemljišča, prevzame Kmetijska zemljiška skupnost.

Ing. P. LEVSTIK

„Z Jugoslavijo ne bodo mešetarili...“

„Želimo, da bo vsakdo gospodar v svoji hiši. Ne bomo odvisni od nikogar... S to Jugoslavijo ne bodo mešetarili, ne bodo trgovali.“

TITO (maja 1945 v Ljubljani)

Naša največja pridobitev

Ponosni smo lahko na tisto, kar smo dosegli, to pa se ne kaže le v podatkih o materialni proizvodnji in v statističnih indeksih. Naša največja pridobitev pomenijo novi socialistični samoupravni družbeni odnosi, svoboda, humano demokratično ozračje in praksa v javnem življenju, možnost delovnega človeka, da odloča o pogojih in sadovih svojega dela ter razvija svoje ustvarjalne moči.

TITO (1978)

Občane bo tudi to zanimalo...

Da bi delegate občinske skupščine in občane seznanili z delom, objavljamo povzetek o delu zadnje, 10. skupne seje zborov skupščine občine Ribnica z dne 28. aprila 1980.

Skupščinska seja, katero je vodil predsednik skupščine Stane Kromar, je zasedala sklepčno, saj je bilo od skupnega števila 82 delegatov navzočih 64, kar znaša 75,6 %.

Predčasno objavljen dnevni red je bil nekoliko spremenjen, ker je izvršni svet umaknil točko, v kateri bi morali razpravljati o delu in programih dela posameznih krajevnih skupnosti. Tri krajevne skupnosti niso poslale svojih pismenih gradiv, kar je povzročilo spremembo.

Ker smo vas v prejšnji številki seznanili z vsebino materialov, o katerih so razpravljali delegati na skupščinski seji, vas tokrat seznanjamo le s povzetki vsebine razprav.

Ko so delegati poslušali razlago k točki dnevnega reda, ki je govorila o poslovnih rezultatih poslovanja OZD s področja gospodarstva v letu 1979, je bilo največ razpravljalcev na temo kršenja določil v zvezi dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980.

Diskutant iz RIKO, TOZD Rikostroj je bil mnenja, da je potrebno razumeti vzrok, čemu je njihova organizacija kršila do-

govor, tega pa je treba iskati v obveznostih do inozemskega partnerja. Ker teh obveznosti ni bilo možno uresničiti v rednem delovnem času, so delavci morali delati tudi ob sobotah, nedeljah in popoldnevih, kar pa je bilo potrebno posebej plačati. Znesek, ki so ga prekoračili, bodo poračunali v tem letu in tudi skrbeli, da do česar podobnega ne bi več prišlo.

Razpravljalec iz DONIT TOZD Sodražica je vzroke za kršenje dogovora pojasnil tako, da je navedel vrsto podatkov, ki kažejo, da je organizacija „zategovala pas“ v preteklem letu. Pričeli so z novo investicijo, nakupili nove stroje, osebni dohodki pa so pri njih rasli napram tistim v republiki za 8,1 % počasneje, napram tistim v celotni organizaciji DONIT pa celo za 12 % počasneje. Ker bo ta TOZD v letošnjem letu v precejšnjih težavah zaradi pomanjkanja surovin, je razpravljalec predlagal, da bi bilo pošteno od občinske skupščine, če od njih ne bi zahtevala, da letos opravi proračun. Predlagal je tudi, da bi planska služba njihove TOZD in ustrezna služba skupščine občine opravila ponoven pregled dejanskega stanja.

Predstavniki družbenopolitičnih skupnosti, ki so sodelovale v razpravi, so bili mnenja, da se pri izvajanju resolucijskih načel ne more od kršitelja do kršitelja različno obnašati, ne moremo pa tudi spreje-

mati ukrepov, ki bi za eno organizacijo bili bolj ugodni kot za drugo. Dejstvo pa je, da organizacije, med katerimi so tudi kršitelji, niso upoštevale vseh priporočil v lanskem letu in so dopuščale, da so sredstva za osebne dohodke rasla hitreje kot osebni dohodek. V zvezi s to točko dnevnega reda je bil sprejet sklep, da morajo VSE organizacije, ki so kršile delitveno razmerja v letu 1979, poračunati presežene zneske v letu 1980 v breme sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, planiranih za letošnje leto. Izvajanje tega sklepa bosta nadzorovala Služba družbenega knjigovodstva in izvršni svet skupščine občine Ribnica.

Razprave po poročilu o delitvi sredstev krajevnega samopri- spevka ni bilo in je bilo poročilo sprejeto v besedilu, kot ste ga zasledili v prejšnji številki rešeta.

Ko so delegati poslušali poročila o delu organov pregona v letu 1979, ki smo jih objavili v prejšnji številki, je v razpravi bilo postavljeno le eno vprašanje. Delegata je zanimalo, čemu komunalna samoupravna interesna skupnost licitira prodajo stavbnih zemljišč za stanovanjsko gradnjo, ko pa občinsko javno pravobranilstvo ugotavlja, da je to ena izmed najbolj pogostih nepravilnosti pri delu občinskih skupščin.

Delegatu je bilo pojasneno, da bo skupščina občine v kratkem sprejela samoupravni spo-

razum, s katerim bo rešen licitiranja zemljišč, s tem pa bo tudi cena za stavbno zemljišče ostala ista.

Delegati so poročila potrdili.

Delegati niso sodelovali v razpravi, temveč so le glasovali, da se sprejme odlok o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov.

V nadaljevnaju seje so delegati sprejeli tudi poročilo o kmetijstvu, gozdarstvu in vodnem gospodarstvu v letu 1979.

V točki dnevnega reda „volitve in imenovanja“ so delegati potrdili sklep o imenovanju namestnika javnega tožilca temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani.

Preden je predsednik skupščine zaključil sejo in se zahvalil delegatom za udeležbo, je bilo postavljeno delegatsko vprašanje, kaj je z napeljavo in čon-tažo telefonov v naselju Vinice in Zapotok, ki spadata pod ribniško PTT centralo. Odgovor bo delegatu poslan pismeno.

FRANC ŽELEZNIK

DOPISUJTE
V
VAŠE
GLASILO

1980.04.28

Delo mladine v Loškem potoku

Programska konferenca mladinske organizacije v Loškem potoku je pokazala, da je bila reorganizacija v letu 1976 v skladu s stališči RK ZSMS, opravljena pravi čas in da že kaže svoje sadove.

V letu 1976 je bil ustanovljen krajevni svet OO ZSMS, ki je kot koordinacijsko telo povezoval in usklajeval delo osnovnih organizacij. Tako organizirana mladina je s svojimi akcijami prisotna na vseh področjih dela v krajevni skupnosti, kjer sodeluje v najrazličnejših akcijah.

Mladina je organizirala pohodno enoto, marksističnikrožek, bilaspobudnik za ožvitev dela KUD Ivan

Vrtačnik in podobno. Razveseljivo je, da se mladina pri delu v krajevni skupnosti ne pojavlja kot enakovreden partner ostalim udeležencem, ampak nastopa kot nosilec in glavni organizator.

Mladina se je veliko angažirala v delovnih akcijah, še posebej pred leti, ko je bila organizirana občinska MDA. V zadnjih treh letih je loško-potoška mladina opravila okrog 25 tisoč delovnih ur na najrazličnejših prostovoljnih akcijah. Vrednost teh ur še naraste, če vemo, da so akcije v pretežni meri organizirane ob sobotah in nedeljah. Pri svojem delu mladina najbrž ne bi tako uspevala, če ji pri tem ne bi pomagali člani ostalih struk-

tur v krajevni skupnosti, organizacijah združenega dela.

Programi dela za letošnje leto so sprejele posamezne osnovne organizacije, obstaja pa tudi skupen program, ki ga bodo uresničili preko krajevnega sveta OO ZSMS. Ugotovitev programske konference je, da so bile na račun mladinskih delovnih akcij zanemarjene druge dejavnosti in da bo potrebno posvetiti več pozornosti družbenopolitičnem delu mladih, delu v klubskih aktivnostih, poživiti pa bo potrebno tudi delo marksističnega krožka. V okviru novih nalog bodo ustanovili taborniški odred, organizirali pohode enot, vključevali

prostovoljce v teritorialne enote ter izvedli skupno mladinsko delovno akcijo.

Nekaj akcij bo mladina organizirala v sodelovanju z vojaki ribniškega garnizona. V ta namen je bil ustanovljen koordinacijski odbor za delo med mladimi v OO ZSMS in mladimi v OO ZSMS garnizona. Iz delan je program medsebojnega sodelovanja, za katerega so tako v krajevni skupnosti kot v garnizonu pokazali veliko zanimanje.

Aktivnost mladih je opazna tudi v drugih krajevnih skupnostih v občini, vendar se ponekod mladina ne zna organizirati, premalo pa ima tudi pomoči od krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Oboje pa je za delo mladinskih organizacij zelo pomembno.

J. B.

Pred odgovornimi nalogami nas vseh

Delegati občinskega sveta in občinski svet Zveze sindikatov so 18. aprila polagali obračun dveletnega dela. Na seji so potrdili zameno tretine delegatov občinskega sveta ter razrešili in izvolili dva nova člana predsedstva. Izvolili so tudi novo vodstvo občinskega sveta Zveze sindikatov. Za predsednika (enoletni mandat) je bil ponovno izvoljen Julijan Ozimek, za sekretarja pa Karel Oražem.

Seja je imela predvsem delovni značaj. Obravnavali in razpravljali so o vseh problemih, s katerimi se in se bodo ukvarjali sindikati. Tako je razumljivo, da so dali na prvo mesto gospodarjenje v združenem delu. Ocenili so, da so bile priprave na izvedbo javne razprave o poslovnih rezultatih za lansko leto dobre, zato so bile tudi izvedbe teh razprav boljše kot druga leta. Prav tako so ocenili, da so bila poročila o gospodarjenju v združenem delu stvarna in celovita, čeprav so bila ponekod še vedno premalo razumljiva širše mu krogu delavcev.

Na seji je bilo pozitivno ocenjeno dejstvo, da so se ob obravnavi zaključnih računov 79 v marsikateri delovni organizaciji lotevali tistih žgočih problemov, ki zmanjšujejo dohodke delovnih organizacij. Izpostavljena je bila delovna disciplina, ki marsikje še še pa. Bo lezenski izostanki, teh je bilo lani največ v TOZD INLES Ribnica, ITPP, EVROTRANS Ribnica in še v nekaterih OZD, so problem, katerega smo se začeli lotevati z vso odgovornostjo.

Stabilizacijski ukrepi, ki so jih sprejeli v vseh naših delovnih organizacijah in delovnih skupnostih, so bili deležni na seji posebne pozornosti. Stabilizacijski ukrepi v združenem delu govorijo o varčevanju s surovinami, boljši delovni disciplini zmanjšanju neupravičenih izostankov z dela in zmanjša nju bolniških skrčevanju izdatkov za reprezentanco itd., skratka za varčevanje povsod, kjer smo bili doslej preveč radodarni z družbenimi sredstvi.

Gre tudi še za nekaj! Gre za aktiviranje zavesti slehernega delavca, ki združuje delo in sredstva, da se bo vsakdo na kateremkoli delovnem mestu trudil, da bo ustvarjal več in kvalitetnejše. Ugotovljeno je bilo, da smo bitko za stabilizacijo šele pričeli. V glavah je še vedno preveč stare miselnosti, ki so zavora za dosledno izpeljavo stabilizacijskih ukrepov. Zato pa je še kako odgovorna naloga sindikatov, komisij za izvajanje stabilizacijskih ukrepov, samoupravnih delavskih kontrol, organizacij zveze komunistov in ne nazadnje organov samoupravljanja, da sprotno kontro-

lirajo in če se pokaže potreba, tudi ukrepajo, da bodo stabilizacijski ukrepi dejansko uresničeni.

Pred združenim delom, krajevnimi skupnostmi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi je poleg stabilizacije še ena velika naloga — to so priprave srednjeročnih družbenih planov za obdobje 1981–1985. Na seji je bilo ugotovljeno, da smo v pripravah elementov za srednjeročno planiranje v zamudi. Zato bomo morali povsod, kjer so v zaostanku, z delom pohiteti. Družbeno planiranje je tako pomembna zadeva, da bi ji morali dati v sleherni delovni organizaciji, KS in SIS prednost pred vsem drugim. Družbeno planiranje je zadeva slehernega delavca v združenem delu. Zato morajo delavci vedeti, kako potekajo priprave srednjeročnih planskih dokumentov. Dati jim moramo možnost, to je tudi njihova pravica, da sodelujejo s svojimi predlogi pri nastajanju teh dokumentov. Časa je razmeroma malo, saj bo treba srednjeročne plane sprejeti še pred koncem leta.

Način pridobivanja, ustvarjanja in razporejanja dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohod-

ke je v organizacijah združenega dela stalno prisotno in terja poleg dobrega gospodarjenja tudi pravilno delitev po ustvarjenem delu. To je opredeljeno s samoupravnimi akti. Tu pa se zastavlja vprašanje, ali so samoupravni akti res taki, da omogočajo delavcem v združenem delu in drugih delovnih skupnostih resnično nagrajevanje po ustvarjenem delu? Predvsem se tu zastavlja vprašanje pri nagrajevanju tistih delovnih opravil, ki jih je težje izmeriti — to je v administraciji in režijskih službah. Prav zaradi tega prihaja včasih do negotovanja delavcev v proizvodnji, da so sorazmerno manj nagrajevani kot delavci v pisarnah. To nam dokazuje, da bo potrebno naš celotni sistem nagrajevanja po delu dograjevati, da bo vsakdo resnično nagrajevan po ustvarjenem delu.

V razpravi na seji je bilo izpostavljeno načelo spoštovanja resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SRS za obdobje 1976–1980 v letu 1980. Naloga političnih organizacij v združenem delu, posebno pa sindikatov je, da sproti spremljajo izvajanje resolucije v praksi. Ne sme se dogajati, da bo prihajalo do odstopanj in kršitev resolucije, saj sta resolucija in njeno izvajanje tesno povezana s stabilizacijskimi ukrepi.

Sindikati se bodo morali v bodoče bolj odgovorno obnašati do delegacij. Ugotovljeno je bilo, in to na raznih ravneh v razpravah o delovanju delegat-

skega sistema, da so delegati še vedno preveč zunaj samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja v združenem delu. Ocenjeno je bilo, da delegacije še vedno niso postale enakopraven dejavnik samoupravne organiziranosti in delovanja, ker niso dnevno vključevale v celovito samoupravno dogajanje znotraj svoje delovne organizacije. To postavlja pred osnovne organizacije zveze sindikatov odgovorno nalogo, da nudijo delegacijam vso politično podporo. Delegacije morajo dobiti svoje pravo mesto v našem sistemu samoupravnega odločanja.

Na seji je tekla beseda tudi o drugih vprašanjih, ki so za sindikat vedno aktualne. Ena od teh je bila ocena letnih občnih zborov osnovnih organizacij ZS, ki so prinesli novo svežino v delo sindikatov. Svežina je tudi v novih vodstvih osnovnih organizacij, saj je bilo izvoljenih razmeroma veliko novih članov v izvršne odbore osnovnih organizacij ter dve tretjini novih predsednikov OO ZS. Titova pobuda o kolektivnem vodenju prihaja tako do uresničitve.

Delegati so na seji ocenili vlogo sindikatov in konceptu ljudske obrambe in družbene samozastite. Pri tem imajo v združenem delu še posebne odgovornosti. Ugodno je bila ocenjena lanska akcija „Nič nas ne sme presenetiti 79“, ker smo se ob izvajanju te akcije veliko naučili.

V poročilu in razpravi je bila izpostavljena tudi problematika nadaljnjega razvoja gospodarstva v občini. Največ razvojnih možnosti imata naši največji delovni organizaciji INLES in RIKO. Spričo zaostrenih pogojev gospodarjenja bodo lahko naše delovne organizacije v letošnjem letu uresničile le del načrtovanih investicij, vse druge načrte pa preložile na prihodnja leta.

Občinskemu svetu, odboru in komisijam ter osnovnim organizacijam zveze sindikatov, kakor tudi celotnemu članstvu je naložila seja odgovornosti in naloge, ki jih bomo lahko uresničili le ob sodelovanju ostalih družbenopolitičnih organizacij, posebno pa zveze komunistov. Zato bo potrebno sodelovanje okrepiti in mu dati novo vsebino. To nas zavezuje tudi odgovornost do našega velikega učitelja in voditelja, pokojnega predsednika Tita, ki je začel svojo politično pot prav v sindikatih.

K. ORAŽEM

HIŠNA SAMOUPRAVA

Kje iskati vzroke za težave in probleme v stanovanjskih naseljih? — Uvajanje ekonomskih stanarin je temelj za uveljavitev delavcev in občanov kot nosilcev hišne samouprave

Z izgraditvijo večjih stanovanjskih naselij smo se tudi v Ribnici pričeli srečevati s težavami in s problemi, ki izhajajo iz življenja v večji skupini ljudi, v skupini, kjer žive in se dnevno srečujejo različne strukture zaposlenih, različni značaji in intelektualnosti.

Dokler smo imeli v Ribnici opravka pretežno z individualno gradnjo, kjer si lahko vsak posameznik organizira način življenja v okviru svojih možnosti in želja, tako dolgo se nismo srečevali s problemi, ki so danes najbolj občutni na Trgu Veljka Vlahoviča, delno tudi na Prijateljevem trgu. To sta danes dve največji stanovanjski soseski, ena ustanovljena pred desetimi leti, druga pa se še vedno širi.

Vzrok, da ocenimo stanje na teh dveh velikih prostorih, kjer bi hišne samouprave morale delovati kot primer drugim, je bil v nastalih težavah in problemih zaradi prenehanja ogrevanja bivalnih prostorov nekaj dni preden je zapadel sneg. Negodovanja in nerganja stanovalcev niso ogrela stanovanja to iz preprostega vzroka, ker v cisternah ni bilo kurilnega olja, ni pa bilo tudi denarja, da bi nabavili novo. O celotni zadevi je razpravljal tudi izvršni svet občinske skupščine, ki pa je lahko ugotovil le dejansko stanje ter da hišne samouprave (hišni sveti, zbori stanovalcev, svet naselja) ne delujejo.

Posledica razprave na seji izvršnega sveta je bil sestanek vseh predsednikov hišnih svetov, ki ga je organizirala Samoupravna stanovanjska skupnost za področje vseh blokov, katerih prostore ogreva kurilnica na Trgu Veljka Vlahoviča. Pred tem so vsi stanovalci tega naselja prejeli pismeno informacijo o nastalem položaju vzrokih za hladne prostore, iz katere so lahko prebrali, kdo je koliko dolžan na račun kurjave in tako posredno bil povzročitelj pomanjkanja olja za kurjavo.

Do kam pripelje nedelavnost...

Na že omenjenem razgovoru s predstavniki hišnih svetov je bilo ugotovljeno, da je vzroke za nastale težave treba iskati v neaktivnosti posameznih hišnih svetov, ki se „zmigajo“ šele takrat, ko je kaj narobe, ali pa tudi takrat ne.

Zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti iz leta 1974 predvideva ter določa vlogo hišnih svetov,

katera pa ni majhna. Skupščina SR Slovenije bo v letošnji jeseni sprejela nov zakon, ki bo hišnim svetom dajal še več pravic in obveznosti.

Poglejmo dejanski položaj. Ker posamezni hišni sveti niso bili aktivni, enako svet naselja in kurilni odbor, se plačevanje akontacij za kurjavo, kljub podražitvam v avgustu 1979 in februarju 1980, ni povečalo, ampak so veljali izračuni na „dobro, staro“ ceno 4,20 dinarjev. Krivca iskati nima smisla, saj bi morali ukrepati tako organi hišnih samouprav kot Samoupravna stanovanjska skupnost, ki opravlja finančno

administrativne posle. Razmer ni bilo možno takoj spremeniti, posledica vsega tega pa je bila, da so se „duhovi“ med stanovalci razburkali in se je pričelo: „Če on ne plačuje, tudi jaz ne bom“, ali: „za druge denarja ne bom zalagal“ in podobno. Sprizniti se je potrebno, da za to, ker ni bilo olja, niso krivi le neplačniki, ampak v prvi vrsti svet naselja in kurilni odbor, ki nista znala ali bila sposobna, da aktivirata posamezne predsednike hišnih svetov ter da pripravijo ali pa zahtevajo od Samoupravne stanovanjske skupnosti nove izračune.

Sedaj ni čas, da razpravljamo, kaj je bilo in kaj bi še moralo biti narejeno, kdo je več ali manj kriv za dejansko stanje. Potrebno se je organizirati tako, da do podobnih primerov ne bi prihajalo v času, ko se bo pričela kurilna sezona 1980/81.

Kmalu bo tu nova kurilna sezona!

Nove izračune plačil akontacij za kurjavo so naredili na Samoupravni stanovanjski skupnosti in sedaj je naloga vseh stanovalcev, da redno mesečno plačujejo svoje obveznosti. Do novih cen za kurjavo so prišli tako, da so današnja ceno 7,40 din za liter olja pomnožili s 300.000 litri, kolikor jih potre-

buje naselje za ogrevanje v kurilni sezoni. Temu strošku, ki predstavlja 85 % celotnega zneska, je potrebno dodati še izdatek za elektriko in vodo, kar predstavlja 88 % od skupno potrebnega zneska za nabavo kurilnega olja.

Veliko razprav in pripomb imajo tisti, ki ne poznajo dejanskega stanja na račun „velikih“ zneskov, ki jih od skupno zbranega denarja za kurjavo Samoupravna stanovanjska skupnost nameni za osebni dohodek kurjača, ki znaša letno bruto 18,8 starega milijona, in za znesek, ki ga Samoupravna stanovanjska skupnost obračuna za svoje potrebe (ta znesek znaša 12,5 starega milijona din).

Na razgovoru predsednikov hišnih svetov je tekla razprava o tem, kako bi znižali strošek kurjave. Predlog je bil, da bi vsak hišni svet sam pobiral denar za kurjavo, da bi v okviru sveta naselja sami organizirali evidenco plačnikov, sami naročali kurjavo, namestili „upokojenca“ namesto rednega kurjača itd. Nekateri predsedniki hišnih svetov so celo predlagali, da bi dovolili plombaranje radiatorjev v posameznih stanovanjih. Veliko je predlogov, katerih skupni cilj je bil, kako zmanjšati izdatke za kurjavo, ki od 1. 6. 1980 dalje znašajo 184,40 din/m² stanovanjske površine.

Zakon o stanovanjskih razmerjih, ki bi ga naj sprejeli še letos, bo prinesel več pristojnosti na hišne svete, ki bi morali

(Nadaljevanje na 16. str.)

Pred kratkim je bilo dano v uporabo otrokom, stanujočim na področju Trga Veljka Vlahoviča, pa tudi drugim, novo otroško igrišče in peskovnik. Peskovnik so starejši že nadomestili z nogometnim igriščem, gugalnice pa v največji meri uporabljajo takšni, katerim najbrž niso namenjene in ki so lahko povzročitelji razdejanja, kot ga vidimo na drugi sliki.

Kaj morajo vedeti udeleženci prometne nezgode

1) Če gre za manjšo prometno nezgodo (do 20.000 din), morata soudeleženca izpolniti obrazec „Poročilo o prometni nezgodi“, imenovan „Evro obrazec“ in tako objektivno ugotoviti okoliščine nazgode. Če je le mogoče, posebno če je krivda udeležencev nejasna ali sporna, je treba napraviti foto posnetek in izmeriti širino cestišča oz. stanje vozil zaradi zavarovanja dokazov. Nato je treba vozila s ceste takoj umakniti.

2) Tako izpolnjen „evro obrazec“ s priloženim kuponom povzročitelja, ki je krivdo priznal in ta ni sporna, je treba dostaviti Zavarovalnici – predstavništvu Triglav Ribnica. Tu bo oškodovanec vložil odškodninski zahtevek, prejel ustrezne informacije in škoda na vozilu se mu bo uradno ocenila. Z izstavljenim cenilnim zapisnikom odpelje vozilo na popravilo. Nato prinese račune od popravila, kjer te z vsemi listinami (evro obrazcem, kuponom, odškodninskim zahtevkom in cenilni zapisnik) pregledajo in predajo pristojni službi v rešitev in izplačilo.

V primeru, da sta sokriva oba udeleženca, si oba kupone izmenjata in oba vložita odškodninski zahtevek za svojo škodo.

3) V primeru, da povzročitelj nezgode ne bi hotel priznati svoje odgovornosti ali celo ne bi hotel dati podatkov in kupona, lahko drugi udeleženec primer sam direktno prijavi sodniku za prekrške.

4) Če pa so v prometni nezgodi telesne poškodbe, če je škoda nad 20.000 din, če gre za pobelega ali vinjenega voznika, če povzročitelj krivdo sploh taji, posebno ko ni direktnega trčenja ali pa je škoda nastala po naznanem vzroku, pa je v takih primerih vselej potrebno obvestiti Postajo milice, da zadevo vzame v postopek ali pa primer evidentira.

Odškodnina pod točko 3 in 4 bo upravičencu izplačala tedaj, ko bo le-ta k ostalim listinam predložil še pravnomočno sodbo sodišča ali sodnika za prekrške. V primeru, da sta oba enako sokriva, bosta lahko oba uveljavljala škodo na svojih vozilih po enakem postopku, kot

če bi škodo uveljavljal samo en udeleženec.

Izročitev kupona pomeni priznanje krivde; vendar lahko pristojni organi naknadno ugotavljajo, če izročitev in navedbe ustrezajo dejanskemu stanju.

Če je prijava nedosledna, premalo pojasnjen škodni dogodek in se iz podatkov ne more ugotoviti krivda in odgovornost, zavarovalnica naknadno pošlje povzročitelju posebno tiskovino, na katero mora ta po zastavljenih vprašanih temeljito odgovoriti.

Le s kompletiranimi listinami, se pravi, če bo zavarovalnica imela dokaze o krivdi, bo lahko hitro reševala odškodnin-

Če se vam pripeti nekaj podobnega in vam je uspelo ostati pri življenju, potem ukrepajte pri podružnici Zavarovalne skupnosti Triglav v Ribnici, kot je to navedeno v članku, ki govori o tem.

ške primere. To pa je interes vseh, kajti zavarovalnica mora škodo hitro in predvsem pravično ocenjevati in reševati, saj se sredstva za odškodnine plačujejo iz naših zavarovalnih premij. Če se bomo vsi tega zavedali, bodo odpadli neupravičeni in po zakonu ter zavarovalnih pogojih kaznivi primeri odškodninskih zahtevkov nekaterih oškodovancev.

In kaj naj napravimo ob prenosu lastništva – prodaji vozila?

1) Lastnik vozila izroči kupcu – novemu lastniku zavarovalno polico, sam pa si zadrži kupone. Na polici in kuponu piše, koliko mu pripada v % popusta od začetne premije. To imenujemo bonifikacija. Samo dosedanj lastnik lahko uveljavlja bonifikacijo, novi ne, četudi mu lastnik s polico odda še kupone. Da bo pa kupec imel v primeru nezgode tudi kupone, si jih mora oskrbeti in jih dobi na pristojni zavarovalnici oz. njenem predstavništvu. Ko lastnik s kuponi uveljavlja bonifikacijo za drugo vozilo, ki ga kupi, mora poleg kuponov prinesiti s seboj še kupoprodajno pogodbo iz občine, da je vozilo resnično prodal oz. odtujil.

ANDREJ KLEMENC

PET CELIN

Ime maršala Tita je obšlo pet celin. Po koncu vojne bo Jugoslavija na mirovno konferenco prišla ne kot pratežnik, ampak kot izvidnik! Ni osvobodila samo vrste krajev svojega ozemlja, marveč je izbojevala tudi novo častno mesto v povojni Evropi...

ILJA ERENBURG,
književnik, 1944

Odložitev vojaške vaje osebam v rezervnem sestavu

Osebi v rezervnem sestavu se na njeno prošnjo odložijo vojaške vaje iz naslednjih razlogov:

1. če je bolna – do naslednjega vpoklica po okrevanju;

2. če je iz njenega gospodinjstva v istem času poklicanih na vojaške vaje dvoje ali več članov ali so nekateri izmed njih že v vojaški službi, dokler se član oziroma polovica članov gospodinjstva ne vrne iz vojaške vaje oziroma iz vojaške službe;

3. če je ob vpoklicu na vojaške vaje na šolanju in bi

izgubila šolsko leto, če bi odšla na vaje – do začetka šolskih počitnic;

4. če bi zaradi smrti ali hude bolezni v gospodinjstvu ali zaradi elementarne nesreče gospodinjstvo prišlo v težak položaj, če bi odšla na vojaške vaje: – dokler taka oseba ne uredi razmer v gospodinjstvu, vendar največ za eno leto;

5. če nastane tik pred odhodom ali med odhodom na vojaške vaje v gospodinjstvu ali v družini smrtni primer – do naslednjega vpoklica na vojaške vaje; če vlada v stal-

nem ali začasnem prebivališču vpoklicne osebe v rezervnem sestavu nalezljiva bolezen, se ji odložijo vojaške vaje, dokler bolezen traja.

Izjemoma se lahko odloži vojaške vaje zaradi neodložljivih službenih potreb, če to zahteva pristojni organ družbenopolitične skupnosti ali organizacija združenega dela ali druga organizacija pri kateri je poklicana oseba v rezervnem sestavu zaposlena – z a čas do enega leta.

Izjemoma se lahko odloži vojaške vaje, ki trajajo več kot tri dni, kmetu, ki je po-

klican na vojaške vaje, zaradi neodložljivih kmetijskih del, če v njegovem gospodinjstvu ni drugega pridobitno zmožnega člana – za čas do treh mesecev.

Prošnjo za odložitev vojaških vaj je treba vložiti pri pristojnem občinskem organu v osmih dneh od prejema vpoklica na vojaške vaje; kdor prosi za odložitev zaradi razlogov iz 1., 4. in 5. točke prvega odstavka, pa jo vloži, ko nastopi razlog za odložitev.

(55. člen zakona o vojaški obveznosti Uradni list SFRJ, štev. 22/74).

Kdo bo skrbel za mojega otroka?

„Mica je lepa ko hudič“, so bile pogoste besede duševno prizadete Micke. Micke se prav dobro spominjam še izpred zadnje vojne; prav tako se je prav gotovo spomnijo starejši občani. Bila je visoka in suha, lase vedno razmrščene, zobe izrazito izbočene navzven. Bila je težje prizadeta oseba, stara okrog 35 let. Preživljala se je z miloščino, ki jo je dobivala s prosjačenjem po hišah. Revica je bila vedno vesela, rada je bila lepo oblečena; v njeni garderobi ni smela manjkati ročna torbica in rokavice. Nikoli nisem vedel, od kod in čigava je bila. V prvem ali drugem letu vojne vihere je nenadoma izginila. Vojna ji ni prizanesla.

Tedaj sem bil zelo mlad, do nje sem čutil spoštovanje, pa tudi bal sem se je, čeprav ni nikomur storila nič žalega. Kasnejše življenje me je pripeljalo do tega, da sem se nanjo še večkrat spomnil. V tistih časih so bile duševno prizadete osebe, posebno tiste iz siromašnih družin, prepuščene same sebi, zasmehovane in predmet raznih neokusnih šal. Bogatejše družine pa so prizadete osebe skrivale pred javnostjo. In vendar se je že tedaj, po zaslugi nekaterih humanistov, med njimi tudi dr. Borštnarja, rojevala misel o drugačnem odnosu do duševno prizadetih oseb. Prav po njihovi zaslugi smo dobili že pred vojno prvi zavod za take osebe.

Po vojni smo začeli graditi novo, bolj humano družbo, v kateri naj vsak občan dobi svoje mesto, ne glede na umske in telesne sposobnosti. V medsebojnih človeških odnosih naj vsakdo ohrani svoj jaz in dostojanstvo in če si že sam ni sposoben tega dostojanstva obdržati, so dolžni narediti to drugi.

Vse do leta 1962 so bile duševno prizadete osebe obravnavane kot invalidne osebe, vendar brez kakršnihkoli posebnih pravic, prepuščene bolj ali manj skrbi in uvidevnosti organov občinskega skrbstva, predvsem pa staršev.

Prav v tem času je zorela misel, da so duševno prizadete osebe invalidi posebne vrste in da jih je potrebno temu primerno obravnavati. Leta 1963 je bilo na pobudo nekaterih vidnih političnih osebnosti, zdravnikov in drugih občanov, prežetih z globokim humanizmom, ustanovljeno republiško društvo za pomoč duševno prizadetim Slovenije, ki se je kasneje preimenovalo v Zvezo društev za pomoč duševno prizadetim SRS. Takšen naziv je bolj ustre-

zal, ker so v tem času ustanavljali tudi že občinska društva. Od tega trenutka dalje beležimo viden napredek v skrbi za duševno prizadete. Z rastjo družbeno ekonomske baze se povečujejo materialna sredstva za socialne službe, pa tudi za duševno prizadete. Občinske skupščine ustanavljajo posebne osnovne šole, posvetovalnice, pojavijo se že prve delavnice pod posebnimi pogoji, zavodi za delovno usposabljanje in drugi ustrezni zavodi.

Društva pomagajo staršem prebroditi spoznanje, „da je njihov otrok drugačen“, osveščajo občane s problematiko duševno prizadetih oseb, zato se odnos do prizadetih oseb in njihovih družin spreminja v prid le-teh. Z ustanavljanjem SIS za socialno skrbstvo se skrb za ogrožene občane, med njimi tudi za duševno prizadete, podružblja.

Računa se, da je v Sloveniji 2,7 do 3 % duševno prizadetih oseb, medtem ko jih je evidentiranih:

lažje duševno prizadetih – 32.250

zmerno in težje duševno prizadetih – 8.600 in

težko duševno prizadetih oseb – 2.150

Na območju občine Ribnica živi 33 težje in srednje duševno prizadetih in 63 lažje duševno prizadetih oseb. Število lažje prizadetih se poveča še za osebe, ki so bile že pred letom 1963 vključene v proizvodne ali storitvene dejavnosti in niso evidentirane v seznamih našega društva in socialne službe.

Lažje prizadete osebe obiskujejo osnovno šolo posebnega pomena in se kasneje vključuje-

jo v proizvodno ali storitveno dejavnost. Prav pri vključevanju v delo nastajajo težave. Kadrovske službe TOZD z velikim razumevanjem sprejemajo na delo absolvente osnovne šole posebnega pomena. Prav tako velika večina delavcev sprejema te osebe kot sebi enake in jim pomaga pri vključevanju v proizvodni proces. So pa med delavci še posamezniki, na srečo izredno redki, ki se imajo za bolj bistre in sposobne, pa se na račun teh oseb izživljajo z različnimi netovariškimi dejanji, zasmehovanjem, izzivanjem in drugimi akcijami, ki naj bi pri sodelavcih izzvali smeh na račun prizadetega. Prepričani so, da so nekakšni junaki in so toliko samozavestni, da ne opazijo zgražanja in pomilovanja večine zaposlenih, ki obsojajo takšen nečloveški odnos in ravnanje. Prav tem posameznikom pa ni odveč povedati, da je najtežje prizadeta oseba prav tista, ki nima srčne kulture in hoče svojo avtoriteto izkazovati nad nemočnimi osebami. Prav ti imajo vso možnost, da svoje umske in fizične sposobnosti dokažejo na delovnem mestu z večjim in kvalitetnejšim delom, aktivnim delom v družbenem dogajanju ali v humanitarnih organizacijah.

Pri reševanju problematike duševno prizadetih je prav po zaslugi društev napravljen precejšen napredek. Še zdaleč pa ne takšen, kakršen je dosežen v skrbi za zdravega otroka. Zgrajene so nove šole, vrtci, celodnevna šola, dijaški domovi, študentski domovi in drugi objekti. Marsikateri je celo prerazkošen in to vse za zdravega občana. Ustanove za duševno

prizadete pa stojijo povečini v starih, adaptiranih zgradbah in še celo teh ni dovolj. Za težje in težko prizadete zmoremo komaj tri zavode: Dornjavo, Črno na Koroškem in Hrastovec, potrebe pa so dokaj večje. Zavoda za ostarele prizadete občane ne premoremo. Manjkajo nam delavnice pod posebnimi pogoji, zavodi za delovno usposabljanje itd.

S kočevsko občino bi morali skupno razmišljati o skupni delavnici pod posebnimi pogoji.

Nestrpnost pričakujemo gradnjo novega zavoda za DP osebe, ki bo v okolici Ljubljane in katerega gradnja naj bi se pričela še v tem letu.

Kako izgleda skrb za duševno prizadete v naši občini?

Že več let uspešno deluje v Ribnici osnovna šola posebnega pomena. Do danes je šolo absolviralo 43 učencev, 20 pa jo še obiskuje. V zavodih izven občine imamo 7 občanov. Potrebe za zavodsko oskrbo so še precej večje. Večinoma težje in srednje prizadetih je doma, ker v zavodih ni prostora, rejništva pa ni moč dobiti. Nekaj prizadetih oseb še nimamo evidentiranih. SIS za socialno skrbstvo, posebno pa socialne delavke, so zmeraj prizadevne v skrbi za te osebe in so tudi glavni nosilci akcij za pomoč duševno prizadetim.

Z občino Kočevje imamo skupno društvo za pomoč DP. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so člani društva iz ribniškega območja precej aktivni. Na zadnjem srečanju s starši prizadetih otrok (ki so doma) je bila izražena želja, da bi naj imela občina Ribnica svoje društvo.

Že vrsto let člani društva iz ribniškega območja uspešno zbiramo sredstva za novoletno obdaritev duševno prizadetih oseb, ki nimajo možnosti zavodske oskrbe. Sredstva za obdaritev prispevajo TOZD, SiS in drugi kolektivi. Vsakoletne obdaritve se udeležujejo delavci iz delovnih kolektivov, ki so prispevali darila. Skupno s člani društva in socialnimi delavci obiščejo družine in obdarijo prizadete osebe. Zaradi takšne organizacije obdarovanja je v delovne kolektive neposredno prenešana problematika duševno prizadetih oseb in njihovih družin.

Spoznanja iz teh obiskov pa se odražajo v organih in organizacijah, kadar se razpravlja in odloča o pravicah in pomoči takšnim osebam. Najbrž ni potrebno omenjati dejstva, da so prizadete osebe in njihove družine takšnih obiskov vesele. Za izredno human odnos gre vsem delovnim kolektivom iskrena

(Nadaljevanje na 19. str.)

Ribnica je dobila taksi vozilo, katerega si je omislil občan Ludvik Mrhar, ki je vrsto let delal na začasnem delu v Nemčiji. Zaslužena sredstva je vložil v obrt, ki bi naj po svoje koristila kraju, v katerem živi in dela. Priložnost za domačine in tujce, da uporabljajo prevoze, če nimajo svojega in za delovne organizacije, ki ne razpolagajo s službenim vozilom. Taksi je parkiran na parkirnem prostoru v centru naselja.

zahvala in vse priznanje! Ostaja pa želja, da se akcija nadaljuje in da je vez med družinami in delovnimi kolektivi vse bolj čvrsta. Razveseljiva je ugotovitev, da so člani kolektiva osnovne šole v Ribnici pred letom dni učencem spregovorili o duševno prizadetih otrocih, njihovih vrstnikih in o odnosu do njih. Želeli bi, da se takšen razgovor z učenci ponovi vsaj enkrat na leto. Razgovori naj mlademu človeku vcepijo pravilen odnos do invalidnih oseb in odgovornost za razreševanje socialne problematike.

Duševno prizadete osebe so v glavnem tudi telesni invalidi, tarejo pa jih še druge nevšečnosti. Skoraj vsi so pod stalno zdravniško kontrolo. Stroški za vzdrževanje takšne osebe so neprimerno višji kot za normalno osebo. Starši ali skrbniki takšnih oseb so fizično in psihično izredno obremenjeni.

Društvo za PDP osebam ima precej nalog. Prav bi bilo, da bi bilo v to društvo včlanjenih čimveč občanov. Zveza društev že vrsto let izdaja glasilo „Naš zbornik“, ki poleg ostalega opravlja pomembno nalogo osveščanja občanov o problematiki duševno prizadetih. Pomembna bodoča naloga je, da se čim prej zgradi nov zavod za DP na Igu in še v bližnji prihodnosti prvi zavod za starejše prizadete osebe. Glavna skrb staršev prizadetih otrok je, „kdo in kako bo skrbel za mojega otroka, ko mene ne bo več“. Dušev-

V prostorih Doma JLA je bila pred kratkim razstava čipkarskih del, ki so jo organizirali in na njej tudi v glavnem sodelovali s svojimi deli člani društva upokojencev iz Ribnice. Videti je bilo veliko lepih in okusno izdelanih ročnih del.

no prizadeta oseba je in ostane večer otrok. Prav zaradi te skrbi je psihična obremenitev staršev precej večja in je prav, da družba najde ustrezne rešitve.

Pošteno bi bilo, da bi resneje razmišljali o skrajšani delovni dobi matere takšnega otroka, o daljšem letnem dopustu in podobno.

O odnosu občanov do prizadetih oseb in njihovih družin

nam pove letak „Duševno prizadeti v SR Sloveniji“, ki ga je izdala Zveza društev za pomoč duševno prizadetim v SRS in pravi:

Kaj lahko vsakdo stori v korist duševno prizadetih?

1. Predvsem oblikujmo ustrezen odnos do teh oseb. Zavedajmo se, da:

— duševno prizadeti ne potrebujejo našega usmiljenja, ampak razumevanje;

— ti otroci in odrasli niso „posebneži“ ali „reveži“, ampak prav taki otroci in odrasli kot mi sami, le da svoje misli izražajo težje, čustva bolj preprosto, pa tudi bolj odkrito;

— te osebe niso nepošteno ali nevarne same po sebi, lahko pa so zaradi manjše razsodnosti orodje v rokah nepoštenih „normalnih“ ljudi;

— niti duševno prizadeti niti njihove družine niso krive, da so ti ljudje med nami, ker je to pogojeno v naravni zakonitosti, zato tudi njim pripada vse, česar si tudi sami želimo;

— vse lepo zveneče deklaracije, ustavna določila in zakoni, ki ščitijo duševno prizadete osebe, niso učinkovite, če sami nimamo srca in poguma za naš lasten odnos do teh ljudi.

2. Če se vam zdi, da za določeno prizadeto osebo ni ustrezno preskrbljeno, to obzirno preverite in nato javite najbližjemu društvu za pomoč duševno prizadetim ali socialni službi.

3. Vsakomur, ki želi kakorkoli aktivneje pomagati duševno prizadetim, so široko odprta vrata vseh naših društev.

In končno: kolikor bolj smo srečni in zdravi, toliko bolj smo tudi dogovorni do drugih, ki tega niso deležni, da vsaj z obzirnim vedenjem pokažemo stopnjo lastne inteligence in humanosti. Naš jutrišnji dan bo srečnejši in duhovno bogatejši, občutili bomo lastno zadovoljstvo, da smo pravzaprav vendarle ljudje.

VINKO MATE

Okolica novega naselja na Trgu Veljka Vlahoviča res ni urejena (vse ob svojem času), je pa primer kraj za parkiranje tega „belčka“. Da ne bi kdo mislil, da je reden gost! Ne, le občasno je tukaj, zato pa so njegovi gospodarji bolj pogostoma ...

Peli bomo mladosti in tovarišu Titu

Zveza kulturnih organizacij Ribnica in kulturno-umetniško društvo France Zbašnik iz Dolenje vasi letos že šestič organizirata srečanje pevskega zborov iz občine Ribnica.

Tradicionalna pevska revija je doslej vsako leto zbrala v družbenem centru DC 16 v Dolenji vasi vse, kar v občini Ribnica organizirano prepeva. Revija, ki nikdar ni imela tekmovalnega značaja, je hotela vedno le dokazati, da kdor poje, ne misli zlo, posvečena pa je bila vedno majskim praznikom, saj je vedno potekala v dneh pred 1. majem ali v maju.

Letošnje srečanje naj bi bilo v petek, 23. maja ob 20. uri v DC 16 v Dolenji vasi. Dogovorjeno je, naj bi to srečanje neposredno po boleči izgubi predsednika Tita in tik pred njegovim rojstnim dnem in dnem mladosti izzvenelo v hvalnico mladosti in Titu, v pesem o Titu in Titu, v pesem zaobljube dragemu voditelju in velikemu človeku.

K sodelovanju na letošnjem srečanju, šestem po vrsti, so povabljeni vsi pevski zbori iz občine (moški zbori iz Dolenje vasi, Ribnice, Sodražice, Slemen, Loškega potoka, okteti Zapotok, Donit in Lovci, meša ni zbor Slemena, nonet Vitra Ribnica) in pevski zbor Svoboda iz Kočevja, tudi že večkratni gost na srečanju. Kaže, da bomo letos zagotovili udeležbo vseh zborov in velikega števila pevcev, katerim se bodo na začetku srečanja pridružili še mladi pevci podružnične šole Dolenja vas.

Vabimo občane, da se srečanja pevskega zborov, največje manifestacije ob dnevu mladosti v občini Ribnica, v petek, 23. maja ob 20. uri udeležijo v čim večjem številu in s tem dajo petju okrog 150 pevcev mladosti in Titu še večji poudarek.

F. G.

„... Kdo nam bo prinesel svobodo, če si je ne bomo sami priborili?“

TITO

Zares koristni tečaji

V marcu in aprilu je Delavska univerza iz Ribnice organizirala v sodelovanju z oddelkom za narodno obrambo skupščine občine Ribnica ter občinskim štabom civilne zaštite 20-urne

tečaje prve medicinske pomoči za pomožne bolničarje. V dveh mesecih je bilo organiziranih 5 tečajev, od tega dva v krajevni skupnosti Ribnica, po eden pa v Sodražici, Loškem potoku in Sv. Gregorju.

Skupno je dosedanje tečaje obiskovalo 90 tečajnic. Tečaji so bili strokovno izvedeni s pomočjo domačih predavateljev, zaposlenih v ribniškem zdravstvenem domu oziroma njegovih postajah v Sodražici in Loškem potoku.

Z udeležbo tečajnic, njihovo zavzetostjo do podane snovi in z angažiranostjo predavateljev smo lahko v celoti zadovoljni. V kratkem bo organiziran še zadnji dvajseturni tečaj v Dolenji vasi.

Ko bo zaključen cikel teh dvajseturnih tečajev, pride na vrsto organizacija nadaljnjih, katerih učni program bo trajal še dodatnih 80 ur. Teh tečajev ne bo potrebno obiskovati vsem udeležencem iz predhodnih tečajev, temveč le tistim, ki so pokazali pri preverjanju zadovoljivo znanje, ki bi ga bilo primerno dodatno obogatiti.

J. B.

Uspešno smo odpravljali napake

Socialistična Jugoslavija je v dosedanjem razvoju dosegla ogromen napredek. S tem se je v praksi uveljavil naš sistem samoupravljanja, družbeni razvoj, ki ga je spodbujala in usmerjala naša zveza komunistov. Ne želim trditi, da v našem razvoju nismo begali in delali napak. To ni prizanešeno nobeni družbi. Prav ta odprtost, s katero smo vselej obravnavali tudi takšne pojave, je v marsičem pomagala, da smo jih uspešno odpravljali.

TITO (1978)

V 30 letih: 250 milijonov vozil več

Letos bo na svetu v prometu že približno 300 milijonov vozil, leta 1950 pa jih je bilo 50 milijonov. Da bi zadovoljili vse kupce, bodo morale avtomobilske tovarne izdelati letos 8 milijonov vozil več kot lani. Po ocenah strokovnjakov se bo povpraševanje po avtomobilih v svetu v tekočem desetletju večalo za 3 odst. na leto.

Krajevni praznik Sodražice

V Sodražici pripravljajo v soboto, 24. maja zvečer proslavo v počastitev letošnjega krajevnega praznika – 25. maja. Na proslavi bodo med drugim nastopili tudi vsi trije pevski zbori iz Sodražice: moški zbor in okteti Donit in Lovci.

Predsednik zveze kulturnih organizacij Ribnica bo na proslavi podelil dolgoletnim članom moškega pevskega zbora Sodražica zlate Gallusove značke, krajevna konferenca SZDL pa bo podelila bronasta priznanja Osvobodilne fronte.

Za dan mladosti – televizor

Kulturno-umetniško društvo Franc Zbašnik iz Dolenje vasi je ob letošnjem dnevu mladosti, katerega prvič praznujemo brez Tita, poklonil pionirjem podružnične šole Dolenja vas barvni televizor.

Podružnična šola deluje v okviru kulturnega društva kot samostojna sekcija. Pionirji že vrsto let vneto delujejo na kulturnem področju, zato naj bi jim bilo darilo – barvni televizor, predvsem spodbuda za nadaljnje, še bolj vneto in vsestransko delo, pa tudi pripomoček pri učenju in usposabljanju v življenju.

REŠETO

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica – Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov – Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec (glavni in odgovorni urednik), Stane Kromar, Karel Oražem, Ivan Petrič, Viktor Pogorelec, Alojzija Zakrajšek in France Železnik (tehnični urednik) – Uredništvo: SO Ribnica, 61310 Ribnica (tel. 861-090, 861-091) – Grafična priprava: DITC Novo mesto; TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.